

EN

EUROOPAN KOMISSIO**Työllisyys-, sosiaali- ja tasa-arvoasioiden pääosasto**Euroopan sosiaalirahasto (ESR), kansallisten toimintalinjojen seuranta I, koordinointi
Tarkastus ja valvonta**Aluepolitiikan pääosasto**

Politiikan koordinointi

Tarkastukset

**Asetuksen (EY) N:o 1081/2006, sellaisena kuin se on muutettuna
asetuksella N:o 396/2009, 11 artiklan 3 kohdan b alakohta
Asetuksen (EY) N:o 1080/2006, sellaisena kuin se on muutettuna
asetuksella N:o 397/2009, 7 artiklan 4 kohta**

**Kiinteähintaisena ilmoitettavat välilliset kustannukset
Yksikkökustannusten vakiotaulukkojen perusteella laskettavat
kiinteähintaiset kustannukset
Kertakorvaukset**

JOHDANTO**I LUKU: Kiinteähintaisena ilmoitettavat välilliset kustannukset****II LUKU: Yksikkökustannusten vakiotaulukkojen perusteella laskettavat kiinteähintaiset kustannukset****III LUKU: Kertasuoritukset****IV LUKU: Yhteiset horisontaaliset säännökset****LIITE: Asian kannalta merkitykselliset säännökset****VASTUUVAPAUSLAUSEKE:**

Tämän asiakirjan ovat laatineet rakennerahastoista vastaavat komission yksiköt. Siinä tarjotaan sovellettavan yhteisön lainsäädännön rajoissa teknisiä ohjeita viranomaisille, alan toimijoille, tuensaajille tai mahdollisille tuensaajille ja muille koheesio politiikan seurantaan, valvontaan tai täytäntöönpanoon osallistuville tahoille tätä alaa koskevien yhteisön sääntöjen tulkintaa ja soveltamista varten. Valmisteluasiakirjan tavoitteena on selittää ja tulkita kyseisiä sääntöjä toimenpideohjelmien täytäntöönpanon helpottamiseksi ja hyvien käytäntöjen edistämiseksi. Ohjeet eivät kuitenkaan rajoita yhteisöjen tuomioistuimen tai ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tulkintoja tai komission päätöksentekotavan kehittymistä.

JOHDANTO

Euroopan sosiaalirahaston ohjelmakautta 2007–2013 koskevan ESR-asetuksen¹ merkittävä yksinkertaistaminen vuonna 2006 antoi jäsenvaltioille mahdollisuuden ilmoittaa välilliset kustannukset (yleiskulut) kiinteähintaisina 20 prosenttiin asti toimen välittömistä kustannuksista. Kaikki sidosryhmät, myös Euroopan tilintarkastustuomioistuin, ottivat tyytyväisinä vastaan yksinkertaistamisen, joka mahdollisti välillisten kustannusten veloittamisen kiinteähintaisina.

Vuotta 2007 koskevassa vuosikertomuksessaan Euroopan tilintarkastustuomioistuin esitti, että suurin osa rakennerahastomenoissa havaituista virheistä johtuu osittain oikeudellisten ja täytäntöönpanopuitteiden monimutkaisuudesta. Tästä syystä se suositteli, että ”tukikelpoisten kustannusten laskentaperusteita yksinkertaistetaan ja kertaluontoisten tai kiinteämääräisten maksujen osuutta lisätään todellisiin kustannuksiin perustuvien maksujen sijasta”.² Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavassa varainhoitoasetuksessa ja sen täytäntöönpanosäännöissä³ sallitaan jo tällainen menettely suoraan hallinnoitavien menojen alalla.

Komissio julkaisi marraskuussa 2008 Euroopan talouden elvytyssuunnitelmaa koskevan tiedonannon⁴, jossa kehoitettiin lisäämään investointeja Euroopan talouden kannustamiseksi. Tätä varten rakennerahasto-ohjelmien täytäntöönpanoa olisi tehostettava. Komissio sitoutui ehdottamaan toimia, joilla pyritään mm. ”lisäämään mahdollisuuksia tukikelpoisten menojen kattamiseksi maksettavien kiinteämääräisten korvausten käyttöön kaikessa rahoituksessa”.⁵ Tähän liittyen komissio teki ehdotuksen asetuksen (EY) N:o 1081/2006 (ESR-asetus) 11 artiklan muuttamisesta niin, että otetaan käyttöön mahdollisuus soveltaa kiinteähintaisia kustannuksia, jotka on laskettu yksikkökustannusten vakiotaulukkojen ja kertasuoritusten perusteella. Ehdotus hyväksyttiin 26. marraskuuta 2008. Neuvottelujen aikana komissio hyväksyi, että myös Euroopan aluekehitysrahastoon sovelletaan kiinteähintaisia välillisiä kustannuksia, yksikkökustannusten vakiotaulukkoja ja kertasuorituksia, muuttamalla asetuksen (EY) N:o 1080/2006 (EAKR-asetus) 7 artiklaa.

Sen vuoksi ESR-asetus, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 396/2009⁶, ja EAKR-asetus, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 397/2009⁷, sisältävät molempien rahastojen osalta saman mahdollisuuden soveltaa kiinteähintaisia välillisiä kustannuksia, yksikkökustannusten vakiotaulukkoja ja kertasuorituksia.

---

¹ Asetuksen (EY) N:o 1081/2006 11 artiklan 3 kohdan b alakohta.

² Tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomus talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuodelta 2007 ja toimielinten vastaukset, 2 luku, 42 kohta (EUVL C 286, 10.11.2008).

³ Asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY, Euratom) N:o 1995/2006, 108 a artikla ja asetuksen (EY, Euratom) N:o 2342/2002, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY, Euratom) N:o 478/2007, 180 a artikla.

⁴ Komission tiedonanto Eurooppa-neuvostolle ”Euroopan talouden elvytyssuunnitelma”, KOM(2008) 800 lopullinen, 26.11.2008.

⁵ Vrt. alaviite 1.

⁶ EUVL L 126, 21.5.2009, s. 1.

⁷ EUVL L 126, 21.5.2009, s. 3.

Näillä säännöksillä viedään yksinkertaistamista merkittävästi eteenpäin. Jäsenvaltioissa saadut kokemukset osoittavat, että suuri osa valvojien ja tilintarkastajien tutkimista liiteasiakirjoista tarvitaan vain pienen kustannusosan todentamista varten. Tämän vuoksi suuri osa rakennerahastojen hallintaan liittyvistä henkilöresursseista ja hallinnollisista toimista joudutaan käyttämään asiakirjojen keräämiseen ja tarkistamiseen sen sijaan, että keskityttäisiin poliittisten tavoitteiden saavuttamiseen. Yksinkertaistettuja kustannuksia koskevien säännösten soveltamisen EAKR:n ja ESR:n puitteissa odotetaan keventävän tuensaajien ja hallintoelinten hallinnollista rasitetta ja edistävän rahastojen tehokkaampaa ja moitteettomampaa käyttöä.

1. VALMISTELUASIAKIRJAN TARKOITUS

Tämän valmisteluasiakirjan ovat laatineet rakennerahastoista vastaavat komission yksiköt yhdessä ESR:n teknisen työryhmän sekä rahastojen yhteensovittamisesta vastaavan komitean (COCOF) jäsenten kanssa. Siinä otetaan huomioon keskustelut kansallisten viranomaisten kanssa yksinkertaistettuja kustannuksia käsittelevissä COCOFin teknisissä seminaareissa (19. helmikuuta, 23. maaliskuuta, 30. huhtikuuta ja – ainoastaan Euroopan alueellisen yhteistyön ohjelmien osalta – 29. kesäkuuta 2009) sekä kouluttajille suunnatun Train the trainers -seminaarin puitteissa (9. kesäkuuta 2009).

Asiakirjassa annetaan teknisiä ohjeita, jotka koskevat kiinteähintaisena ilmoitettavia välillisiä kustannuksia, yksikkökustannusten vakiotaulukon perusteella laskettavia kiinteähintaisia kustannuksia sekä kertasuorituksia; näistä käytetään jäljempänä nimitystä ”yksinkertaistetut kustannusvaihtoehdot”. Tämä valmisteluasiakirja on tarkoitettu viranomaisille, ohjelman toteuttajille ja tilintarkastajille, nykyisille ja tuleville tuensaajille sekä muille koheesiopoliitiikan täytäntöönpanoon, hallintoon, seurantaan ja valvontaan osallistuville tahoille. Asiakirjan tavoitteena on antaa ohjeita, joilla tarvittaessa helpotetaan yksinkertaistettujen kustannusten soveltamista käytännössä ja vähennetään tuensaajien oikeudellista epävarmuutta ja taloudellisia riskejä.

Samalla sillä myös edistetään hyviä toimintatapoja antamalla esimerkkejä täytäntöönpanon pääkohdista ja esittämällä joitakin mahdollisuuksia tavoista, joilla asetuksen (EY) N:o 1081/2006 11 artiklan 3 kohdan b alakohta ja asetuksen (EY) N:o 1080/2006 7 artiklan 4 kohta voitaisiin panna täytäntöön. Tässä valmisteluasiakirjassa esitetyt tilanteet on annettu vain esimerkin vuoksi: niitä ei vaadita tai suositella käytettäväksi vuosien 2007–2013 toimenpideohjelmien täytäntöönpanossa, edes samankaltaisissa toimenpiteissä.

2. YHTENÄISEN TILITARKASTUSMENETTELYN TARVE

Yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen käytöllä on merkittäviä vaikutuksia rakennerahastojen hallintaan ja valvontaan. Kaikkien asiaan liittyvien toimijoiden on mukautettava toimintamenetelmiään ja -tapojaan, jotta saavutetaan yksinkertaistamisen positiiviset vaikutukset vaarantamatta menojen laillisuutta ja sääntöjenmukaisuutta.

Tilintarkastuksen kannalta asetuksen (EY) N:o 1081/2006, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 396/2009, 11 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja asetuksen (EY) N:o 1080/2006, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 397/2009, 7 artiklan 4 kohdan säännökset merkitsevät poikkeamista todellisten kustannusten periaatteesta. Kiinteissä ja vakiotaulukkoihin perustuvissa hinnoissa ja kertasuorituksissa on kyse kustannusten likiarvoista, jotka perustuvat esimerkiksi keskimääriin kustannuksiin sekä aiempien tietojen tai markkinahintojen tutkimiseen. Tällaisille kiinteille hinnoille on ominaista, että ne voivat toisinaan ylittää tai alittaa kustannukset, joita on aiheutunut tukea saaneissa toimissa. Tilintarkastajien on keskityttävä enemmän projektien tuotoksiin kuin panoksiin ja kustannuksiin. On tärkeää, että komission tilintarkastajat pyrkivät tekemään tarkastusmenetelmistään mahdollisimman avoimia

näiden uusien yksinkertaistettujen kustannusten osalta, jotta jäsenvaltiot eli hallinto-, todentamis- ja tarkastusviranomaiset sekä välittävät elimet ja tuensaajat voivat luottaa siihen, että ne pystyvät soveltamaan näitä käsitteitä ilman epäröintiä ja epävarmuutta.

Yhtä tärkeää on, että kansalliset tarkastusviranomaiset ja komission tilintarkastajat menettelevät kiinteähintaisena ilmoitettavien välillisten kustannusten, yksikkökustannusten vakiotaulukkojen ja kertasuoritusten tilintarkastuksessa yhtenäisesti, jotta varmistetaan yhtäläinen kohtelu tehtäessä päätelmiä ilmoitettujen kustannusten laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta. Tästä syystä jäsenvaltioiden tilintarkastusviranomaisia kannustetaan käyttämään samaa tilintarkastusmenettelyä tarkastaessaan näitä yksinkertaistettuja kustannusvaihtoehtoja.

3. KANSALLISIA TUKIKELPOISUUSSÄÄNTÖJÄ KOSKEVAT YLEISET PERIAATTEET

Ohjelmakauden 2007–2013 tukikelpoisuussäännöt annetaan kansallisella tasolla ottaen huomioon kustakin rahastosta annetussa asetuksessa säädetyt poikkeukset (asetuksen (EY) N:o 1083/2006 56 artiklan 4 kohta). Niitä sovelletaan kaikkiin toimenpideohjelman osana ilmoitettuihin menoihin. Lisäksi ”hallintoviranomainen vastaa toimenpideohjelman hallinnoinnista ja täytäntöönpanosta moitteettoman varainhoidon periaatetta noudattaen” (asetuksen (EY) N:o 1083/2006 60 artikla), ja sillä on mahdollisuus soveltaa tiukempia sääntöjä kuin mistä säädetään sovellettavissa unionin säädöksissä.

Sen vuoksi hallintoviranomaisten olisi määritettävä ja dokumentoitava ESR- ja EAKR-toimien tukikelpoisuussäännöt asianmukaisella tasolla (valtakunnallisella, alueellisella ja paikallisella), saatettava ne mahdollisten tuensaajien tietoon sekä ilmoitettava kaikista asiaa koskevista säännöistä tukipäätöksissä⁸. Lisäksi säännöissä olisi vahvistettava puitteet asetuksen (EY) N:o 1081/2006 11 artiklan 3 kohdan b alakohdan tai asetuksen (EY) N:o 1080/2006, sellaisena kuin se on muutettuna, 7 artiklan 4 kohdan soveltamiselle.

4. TUKIIN RAJATTU SÄÄNNÖS

Yksinkertaistetut kustannusvaihtoehdot koskevat vain toimia ja projekteja⁹, joiden toteutukseen myönnetään **tukea** ja joihin sovelletaan muutoin yleensä todellisten kustannusten periaatetta, eli kaikki ilmoitetut kustannukset on todennettava maksettujen laskujen ja muiden vastaavien kirjanpitositteiden avulla. Sen vuoksi yksinkertaistetut kustannusvaihtoehdot eivät ole mahdollisia toimissa tai projekteissa, joihin sovelletaan julkisia hankintoja koskevia sopimuksia.¹⁰

---

⁸ Tässä asiakirjassa ’tukipäätöksellä’ tarkoitetaan yleisesti kaikkia oikeudellisesti sitovia muotoja, joilla tuki myönnetään tuensaajalle ja jotka voivat olla jäsenvaltion hallinnollisen rakenteen mukaan tukisopimuksia, tukikirjeitä, jne.

⁹ Toimella tarkoitetaan hanketta tai hankeryhmää, jonka kyseisen toimenpideohjelman hallintoviranomainen on valinnut tai joka on valittu hallintoviranomaisen valvonnassa seurantakomitean vahvistamien perusteiden mukaisesti ja jota yksi tai useampi tuensaaja panee täytäntöön siihen liittyvän toimintalinjan tavoitteiden saavuttamiseksi (asetuksen (EY) N:o 1083/2006 2 artiklan 3 kohta).

¹⁰ Toimilla, joihin sovelletaan julkisia hankintasopimuksia, komissio tarkoittaa toimia, jotka pannaan täytäntöön julkisia hankintoja koskevilla sopimuksilla direktiivin 2004/18/EY (liitteet mukaan luettuna) mukaisesti tai julkisia hankintoja koskevilla sopimuksilla, jotka alittavat kyseisessä direktiivissä annetut kynnysarvot.

4.1 Yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen käyttämistä koskevan tarkan soveltamisalan määrittäminen

Koska toimien ja projektien määritelmät vaihtelevat, on tarpeen antaa ohjeita siitä, miten yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen käytön tarkka soveltamisala määritellään.

Jos yksinkertaistettuja kustannusvaihtoehtoja sovelletaan toimeen, on päätettävä, voidaanko niitä soveltaa toimen kaikkiin osiin. Tämä riippuu siitä, mitä jäsenvaltio pitää toimenä. Joissakin jäsenvaltioissa toimi koostuu projektien ryhmästä ja se toteutetaan niiden kautta (määritelmä riippuu niiden toimenpideohjelmien rakenteesta, joita rahastot tukevat myöntämänsä tuen puitteissa). Sen arvioimiseksi, mihin toimen projekteihin yksinkertaistettua kustannusvaihtoehtoa voidaan soveltaa, on määriteltävä toimen muodostavat projektit mahdollisimman rajatusti. Jos tuensaaja ulkoistaa joidenkin projektien toteutuksen kokonaisuudessaan julkisia hankintoja koskevien sopimusten kautta (esim. koulutus, seminaarit, räätälöity tuki; ks. esimerkki 1 jäljempänä) tai kaikki projektit, yksinkertaistettua kustannusvaihtoehtoa ei voida soveltaa niihin projekteihin, joissa käytetään julkisia hankintoja koskevia sopimuksia.

4.2 Ulkoistaminen tuensaajan itsensä toteuttamassa projektissa

Jos tuensaaja toteuttaa itse projektin (huolehtii täysin projektin hallinnosta ja toteutuksesta), yksinkertaistettuja kustannusvaihtoehtoja voidaan soveltaa, vaikka jotkin projektin **budjettikohdista tai menoeristä** (osa projektin toteutuksesta, kuten siivouspalvelut, ulkoiset asiantuntijat, kalusteiden osto, jne.) olisikin ulkoistettu.

Kiinteähintaisten välillisten kustannusten tapauksessa on otettava huomioon, että sillä, missä määrin tuensaaja on ulkoistanut toimia, saattaa olla vaikutusta välillisten kustannusten osuuteen. Sen vuoksi jäsenvaltioiden olisi arvioitava vaikutus, joka toimen ulkoistamisasteella on välillisten kustannusten osuuteen ja niin ollen kiinteään hintaan. Menetelmässä olisi otettava käyttöön lieventäviä toimenpiteitä. Jos ulkoistamisella on merkittävää vaikutusta välillisten kustannusten osuuteen, kiinteää hintaa olisi joko vähennettävä suhteessa ulkoistamiseen tai kiinteää hintaa olisi sovellettava vain niihin kustannuksiin, jotka eivät liity ulkoistamiseen. Voi kuitenkin olla myös niin, että ulkoistamisella ei ole mitään vaikutusta välillisten kustannusten osuuteen tai vaikutus on merkityksetön. Tällöin ei ehkä tarvita lieventäviä toimenpiteitä. Ulkoistamisen vaikutus olisi kuitenkin analysoitava (esim. samanlaisten aiempien toimien tai projektien perusteella) ja otettava huomioon vahvistettaessa menetelmä kiinteän hinnan soveltamista varten.

On tärkeää muistaa, että kaikkien rakennerahastoista rahoitettujen toimien on täytettävä kaikki sovellettavat yhteisön ja jäsenvaltioiden säännöt. Julkisia hankintoja koskevien sääntöjen moitteeton täytäntöönpano projektissa ei liity siihen, käytetäänkö yksinkertaistettuja kustannusvaihtoehtoja. Tästä syystä yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen täytäntöönpanoa koskevassa toimien tarkastuksessa keskitytään tekijöihin, jotka mainitaan kohdassa IV.3 ottamatta huomioon tuensaajan julkisissa hankinnoissa noudattamia menettelyjä.¹¹ Sovellettavien sääntöjen noudattamista koskevissa temaattisissa tarkastuksissa voidaan myös analysoida menettelyitä, joita noudatetaan julkisissa hankinnoissa. Yksinkertaistettujen kustannusten mukaisesti suoritetuissa julkisissa hankinnoissa tositteiden säilyttämiseen sovelletaan kansallisia sääntöjä.

---

¹¹ Jos välilliset kustannukset ilmoitetaan kiinteähintaisena, **välittömien kustannusten** todentamista todellisten kustannusten perusteella ei pidetä yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen käyttämisenä.

4.3 Suositeltava menettely ulkoistetuissa hankkeissa, vaikka tuensaaajat kuuluisivatkin luokkaan, jota direktiivi 2004/18/EY ei kata

Komission yksiköt suosittelevat soveltamaan edellä esitettyä menettelyä (kohta 4.1 soveltuvin osin, kohtaa 4.2 noudatetaan kaikissa tapauksissa) ulkoistettuihin projekteihin silloinkin, kun tuensaaajat kuuluvat luokkiin, joita direktiivi 2004/18/EY ei kata, jotta yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen soveltaminen rajoitetaan tukiin aiotun tavoitteen mukaisesti.

Seuraavassa annetaan esimerkkejä edellä mainitusta periaatteesta:

Esimerkki 1: Julkiselle työvoimapalvelulle (tuensaajalle) myönnetään 20 000 000 euron tuki, jotta se voi organisoida kahden vuoden aikana 5 000 pitkäaikaistyöttömän integroitumisen takaisin työmarkkinoille (toimi); toimi toteutetaan useiden projektien kautta: tuensaaaja toteuttaa itse räätälöityjä tukiprojekteja (7 000 000 euroa), tuensaaaja toteuttaa itse koulutusta (5 000 000 euroa) ja jäljelle jäävä osuus ulkoistetaan julkisia hankintoja koskevilla sopimuksilla (8 000 000 euroa). Koska tuensaaaja on julkinen elin, ulkoistetun osan koulutuslaitokset on valittava kansallisten (ja tarpeen mukaan yhteisön) julkisten hankintamenettelyjen mukaisesti eikä tuen tähän osaan voida soveltaa yksinkertaistettuja kustannusvaihtoehtoja. Niitä voidaan soveltaa vain 12 000 000 euron summaan. Tuensaaajan itse järjestämän koulutuksen osalta hyväksytään, että joitakin menoeriä ulkoistetaan ja sisällytetään yksinkertaistettuihin kustannusvaihtoehtoihin (esim. ulkoiset asiantuntijat, siivouspalvelut, jne.).

Esimerkki 2: Kunta saa tukea 1 000 000 euroa tienrakennukseen. Kunnan on myönnettävä julkista työurakkaa koskeva sopimus, jonka arvioitu arvo on 700 000 euroa. Lisäksi kunnalle aiheutuu liitännäiskustannuksia 300 000 euron edestä (pakkolunastukset, oikeudenkäyntikulut, edistyksen seuraaminen paikan päällä, oman henkilöstön suorittamat ympäristötutkimukset, kampanjat, tieurakan vastaanottoon liittyvät testit, jne.). Välittömien kustannusten 300 000 euron summaan – mikäli kustannukset ovat tukikelpoisia kansallisten ja EU:n säännösten mukaisesti – voidaan soveltaa yksinkertaistettuja kustannuksia (esim. välittömien kustannusten perusteella laskettuja kiinteähintaisia välillisiä kustannuksia).

I LUKU:

Kiinteähintaisena ilmoitettavat välilliset kustannukset

Tässä luvussa annetuista ohjeista (lukuun ottamatta 1.6 kohtaa) keskusteltiin ja ne hyväksyttiin ESR:n teknisen työryhmän ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kokouksessa heinäkuussa 2006. Ohjeita sovelletaan myös EAKR-toimiin. ESR- ja EAKR-asetuksiin tehdyt muutokset eivät muuta tämän ohjeiston täytäntöönpanoa.

Alustavia huomautuksia:

Aiemmilta ohjelmakausilta saadut kokemukset osoittavat, että välillisten kustannusten todentamiseen sisältyy suuri riski edunsaajien kannalta ja että todentamisesta aiheutuu usein ESR-toimille suhteettoman suuria hallinnollisia kuluja etenkin pienissä hankkeissa.

Sen vuoksi komissio on ehdottanut, että **ESR-varoin tuettuja toimia varten toimitettavia hallinnollisia ja rahoitustietoja yksinkertaistetaan** välillisten kustannusten käsittelyn osalta. Asetuksen hyväksyessään neuvosto kannatti yksinkertaistamista ja puolsi säännöksen **vapaaehtoisuutta**, ei sen pakolliseksi tekemistä. Yksinkertaistamisesta hyötyvät sekä tuensaajat että hallinto (johto ja tilintarkastus).

I.1. Tämän asiakirjan tarkoitus

Jotta helpotetaan ESR-asetuksen 11 artiklan 3 kohdan b alakohdan [ja EAKR-asetuksen 7 artiklan 4 kohdan] soveltamista ja vältetään oikeudellista epävarmuutta ja taloudellisia riskejä tuensaajien kannalta, seuraavassa selostetaan vaihtoehtoon liittyviä käytännön järjestelyjä.

Jäljempänä [”EAKR-” tai] ”ESR-toimella” tarkoitetaan rahoitettavaksi valittua toimea, jonka kustannukset sisältyvät [Euroopan aluekehitysrahaston tai] Euroopan sosiaalirahaston osarahoittamaan toimenpideohjelmaan.

I.2. Kansallisia tukikelpoisuussääntöjä koskevat yleiset periaatteet

Ohjelmakaudella 2007–2013 tukikelpoisuussäännöt määritetään kansallisella tasolla (asetuksen (EY) N:o 1083/2006 56 artikla):

4. Menojen tukikelpoisuussäännöt säädetään kansallisella tasolla, ottaen huomioon kustakin rahastosta annetussa asetuksessa säädetyt poikkeukset. Niitä sovelletaan kaikkiin toimenpideohjelman osana ilmoitettuihin menoihin.

Lisäksi ”hallintoviranomainen vastaa toimenpideohjelman hallinnoinnista ja täytäntöönpanosta moitteettoman varainhoidon periaatetta noudattaen” (asetuksen (EY) N:o 1083/2006 60 artikla).

Hallintoviranomaisten olisi siis ohjelmakauden alussa määritettävä ja dokumentoitava [EAKR- ja] ESR-toimien tukikelpoisuussäännöt, saatettava nämä säännöt mahdollisten edunsaajien saataville ja ilmoitettava tuen myöntämispäätöksissään kaikki asiaankuuluvat säännöt. Lisäksi säännöissä olisi vahvistettava puitteet [asetuksen (EY) N:o 1080/2006 7 artiklan 4 kohdan tai] asetuksen (EY) N:o 1081/2006 11 artiklan 3 kohdan b alakohdan soveltamiselle.

Tukien osalta asetuksessa säädetään muun muassa seuraavista *vaihtoehtoista*:

- välillisten kustannusten ilmoittaminen todellisten kustannusten perusteella (ei siis kiinteähintaisena, jolloin kaikki menot on todennettava)
- välillisten kustannusten ilmoittaminen kiinteähintaisena (ilman todentamista) noudattaen kansallisissa säännöissä vahvistettua hintatasoa, joka voi olla enintään 20 prosenttia välittömistä kustannuksista.

Hallintoviranomaisen olisi selkeästi ilmoitettava soveltamansa hintataso sekä se, missä olosuhteissa se voi olla 20 prosenttia ja missä olosuhteissa alle 20 prosenttia välittömistä kustannuksista ja vaihteleeko hintataso [EAKR- tai] ESR-toimen tyyppin, edunsaajien, yksiköiden koon, asiaankuuluvien tukien tyyppin jne. mukaan.

I.3. Välittömien ja välillisten kustannusten määritelmä

Koska välittömiä tai välillisiä kustannuksia ei ole kirjanpidollisesti määritelty Euroopan laajuisesti, hallintoviranomaisten tai niiden välittävien elinten olisi selkeästi yksilöitävä kunkin [EAKR- tai] ESR-toimen tyyppin osalta, minkälaiset kustannukset luetaan välittömiin ja välillisiin kustannuksiin.

a) Välittömiä kustannuksia ovat kustannukset, jotka liittyvät suoraan yksittäiseen toimeen tai yksikköön, jonka yhteys kyseiseen yksittäiseen toimeen voidaan todentaa.

b) Välilliset kustannukset sen sijaan ovat kustannuksia, joita ei liitetä tai voida liittää suoraan asianomaisen yksikön yksittäiseen toimeen. Tällaisia kustannuksia voivat olla muun muassa hallintomenot, joiden osalta vastaavaa summaa on vaikea yhdistää tarkasti tiettyyn toimeen (hallinto- tai henkilöstömenot, kuten hallintokulut, rekrytointimenot, kirjanpito- tai siivouskulut sekä esimerkiksi puhelimen, veden ja sähkön käytöstä aiheutuvat menot).

Sekä todentamiseen perustuvia välittömiä kustannuksia että kiinteähintaisia välillisiä kustannuksia pidetään todellisina kustannuksina asetuksen (EY) N:o 1081/2006 11 artiklan linjauksen mukaisesti.

I.4. Artiklan soveltamisala

Vaihtoehto, jossa välilliset kustannukset ilmoitetaan kiinteähintaisena, koskee vain toimia, joita hallinnoidaan tukien puitteissa, kun ilmoitetut kustannukset yleensä todennetaan maksettujen laskujen ja muiden vastaavien kirjanpitositteiden avulla. [EAKR-asetuksen 7 artiklan 4 kohdan tai] ESR-asetuksen 11 artiklan 3 kohdan b alakohdan sääntö tarkoittaa sitä, että kun kustannukset on selkeästi määritelty tuen myöntämispäätöksessä ja tuensaajat ovat asianmukaisesti todentaneet ne maksettujen laskutositteiden avulla, **tuensaajat voivat soveltaa sovittua kiinteää hintaa ilmoittaessaan ja todentaessaan [EAKR- tai] ESR-toimeen liittyviä välillisiä kustannuksia ilman muuta todentamista.**

Samaan toimeen voidaan soveltaa vain yhtä valittua vaihtoehtoa: välilliset kustannukset ilmoitetaan joko todellisten menojen perusteella (ja ne todennetaan toimittamalla kaikki ilmoitettua määrää¹² vastaavat tositteet) tai kiinteähintaisena (jolloin ei tarvitse toimittaa tositteita tai suorittaa todentamista) tuen myöntämispäätöksessä vahvistettua enimmäismäärää noudattaen.

---

¹² On huomattava, että kaudeksi 2000–2006 tietyissä jäsenvaltioissa on vahvistettu todellisten kustannusten perusteella todennettujen välillisten kustannusten enimmäismäärä suhteessa muihin tarkasti määriteltyihin kustannusluokkiin.

I.5. Kiinteähintaisena ilmoitettavien välillisten kustannusten todentaminen

On tärkeää muistaa, että välillisten kustannusten kiinteähintaisena ilmoittamisen vaihtoehto on ennakoitava [EAKR- tai] ESR-toimien ohjelmasuunnitteluvaiheessa.

Tavoitteena on, ettei välillisiin kustannuksiin kuuluvia yksittäisiä kustannuseriä tarvitsisi yksityiskohtaisesti todentaa (eli ei tarvitsisi toimittaa kopioita maksetuista laskuista eikä esittää pyyntöä jokaisen menotyyppin erityisestä suhteutetusta jakamisesta). Tällä tavoin asioita yksinkertaistetaan sekä tuensaajan että [EAKR- tai] ESR-toimea hallinnoivan ja valvovan viranomaisen kannalta.

Välillisten kustannusten todentamisen yksinkertaistaminen tarkoittaa kuitenkin sitä, että **tuen myöntämispäätöksen mukaiset ilmoitetut välittömät kustannukset on huolellisesti tarkastettava**. Välittömien kustannusten tarkastamisen ansiosta on mahdollista todentaa välillisten kustannusten ilmoitettu määrä, ja tarkastus on osa hallintoviranomaisen suorittamia tarkastuksia (asetuksen (EY) N:o 1083/2006 60 artiklan b kohta) ja toimia koskevia tarkastuksia (asetuksen (EY) N:o 1083/2006 62 artiklan 1 kohdan b alakohta).

Varoitukseksi on todettava, että yksinkertaistaminen ei saisi johtaa välittömien kustannusten keinotekoiseen kasvattamiseen eikä [EAKR- tai] ESR-toimien yhteydessä ilmoitettavien välillisten kustannusten kasvuun.

On myös selvää, että

- koska tosiasiallisesti aiheutuneita välittömiä kustannuksia käytetään välillisten kustannusten laskennan perustana, välittömien kustannusten aleneminen (verrattuna alustavaan talousarvioon tai rahoituskorjauksen jälkeen) vaikuttaa välillisten kustannusten kiinteähintaiseen summaan, jonka hallintoviranomainen voi hyväksyä;
- kun on valittu kiinteään hintaan perustuva vaihtoehto, [EAKR- tai] ESR-toimesta johtuvat (odottamattomat) tulot olisi vähennettävä [EAKR- tai] ESR-toimen ilmoitetuista kokonaiskustannuksista (kun välilliset kustannukset on laskettu kiinteän hinnan perusteella).

I.6. Tilintarkastusmenettely

Kiinteähintaisten välillisten kustannusten tapauksessa jäsenvaltiot haluavat ehkä toimittaa järjestelmän ja laskentamenetelmän kuvauksen etukäteen hyväksyttäväksi asiasta vastaavalle pääosastolle (työllisyys-, sosiaali- ja tasa-arvoasioiden pääosastolle tai aluepolitiikan pääosastolle). Pääosastot tarkastelevat esitettyjä järjestelmiä ottaen huomioon IV.2 kohdassa kuvatut edellytykset. Kun vastaava pääosasto on todennut näiden tekijöiden olevan kunnossa, pääjohtaja toimittaa kansalliselle vastuuviranomaiselle kirjallisen vahvistuksen järjestelmän hyväksymisestä. Komission myöhemmin tekemissä mahdollisissa tarkastuksissa voidaan todentaa 1) kiinteän hinnan laskemisen perusta (sellaisten käsittelemättömien tietojen ja menetelmään liittyvien tekijöiden varmentaminen, joita komissio ei ole aiemmin tutkinut), 2) hyväksytyin järjestelmän soveltaminen moitteettomasti toimiin ja 3) projektin välittömät kustannukset, joihin kiinteää hintaa sovelletaan, tai niiden laskentamenetelmä. Kansalliset viranomaiset tai komissio eivät tarkasta välillisten kustannusten tositteita.

Jos järjestelmän kuvausta ei ole toimitettu komissiolle eikä komissio ole sitä hyväksynyt ennalta, komission suorittamat tarkastukset (IV.3 kohdassa kuvatun yleisen menettelyn mukaisesti) kattavat sekä laskentamenetelmän, jotta varmistetaan ”oikeudenmukaista, tasapuolista ja todennettavaa laskentamenetelmää” käyttämällä vahvistettujen edellytysten noudattaminen, että kiinteän hinnan moitteettoman soveltamisen, mihin liittyy sen toimen välittömien kustannusten tarkastaminen,

johon kiinteää hintaa sovelletaan. Laskentamenetelmän tarkastukset tehdään hallintoviranomaisen tai välittävän elimen tasolla, kun taas kiinteän hinnan tarkastus tapahtuu tuensaajan tasolla.

Kansallisten järjestelmien odotetaan sisältävän selkeät ja yksiselitteiset määritelmät välittömistä ja/tai välillisistä kustannuksista tai ennalta vahvistetut luettelot kaikista tukikelpoisista välittömistä kustannuksista, joihin kiinteä hinta perustuu. Tilintarkastajat todentavat tuensaajien luona tehdyillä tilintarkastuskäynneillä kustannusten oikean luokittelun ja sen, että kustannuksia ei ole ilmoitettu sekä välittömiksi että välillisiksi. Vain sellaisista kustannuseristä, jotka on ilmoitettu välittömiksi kustannuksiksi, tarkastetaan tositteet, koska tuensaaja ei ole velvollinen ilmoittamaan tai todentamaan välillisiä kustannuksia, jotka on korvattu kiinteän hinnan perusteella.

Kansallisten viranomaisten ei pitäisi sallia sen tapaisia käytäntöjä, joissa välittömien kustannusten suurin osa sijoitetaan toimen alkuvaiheeseen, jotta vältettäisiin esim. n+2/n+3 tappiot, niin että perustana olevia välittömiä kustannuksia ei ole aiheutunut.

Sääntöjen vastaisina voitaisiin pitää esimerkiksi seuraavia tapauksia:

- § Laskentamenetelmän tuloksia ei ole noudatettu kiinteitä hintatasoja asetettaessa.
- § Tuensaaja ei ole noudattanut asetettuja kiinteitä hintatasoja tai on ilmoittanut sellaisia välittömiä kustannuksia, jotka eivät sisälly hallintoviranomaisen vahvistamien tukikelpoisten välittömien kustannusten luokkiin.
- § Sama menoerä on ilmoitettu kahdesti: sekä välittömänä kustannuksena (laskettu todellisten kustannusten perusteella) että välillisenä kustannuksena (sisällytetty kiinteään hintaan).
- § Välittömiä kustannuksia on vähennetty vähentämättä samassa suhteessa välillisten kustannusten kiinteähintaista osaa.

Jos tilintarkastajat havaitsevat projektin välittömissä kustannuksissa sääntöjenvastaisuuksia, myös välillisiin kustannuksiin olisi tehtävä vähennys samassa suhteessa, koska muutoin ne ylittävät tukikelpoisille välittömille kustannuksille asetetun hintatason.

II LUKU

Yksikkökustannusten vakiotaulukkojen perusteella laskettavat kiinteähintaiset kustannukset

II.1. YKSIKKÖKUSTANNUSTEN VAKIOTAULUKKOJEN PERUSTEELLA LASKETTAVIIN KIIINTEÄHINTAISIIIN KUSTANNUKSIIN SOVELLETTAVAT YLEISET PERIAATTEET

Yksikkökustannusten vakiotaulukkojen perusteella laskettavien kiinteähintaisten kustannusten tapauksessa toimeen myönnetään julkista tukea toiminnan, tuotosten tai tulosten määrän perusteella jäsenvaltioiden vahvistamalla vakioyksikkökustannuksilla kerrottuna. Vaihtoehtoa voidaan soveltaa kaikentyyppisiin tukiin, projekteihin tai projektien osiin, kun toimintaan ja vakioyksikkökustannuksiin liittyvät määrät on mahdollista määrittää. Yksikkökustannusten vakiotaulukkoja sovelletaan tyypillisesti helposti yksilöitäviin määriin, kuten koulutustunteihin, koulutuspäiviin, saatuihin todistuksiin, loppuun saatettuihin koulutusmoduuleihin, konsulttien työskentelemiin tunteihin, hotelliöihin tai aterioihin.

Yksikkökustannusten vakiotaulukot voivat perustua prosesseihin, jolloin niitä käyttämällä pyritään kattamaan parhaalla mahdollisella likiarvolla toiminnasta aiheutuneet todelliset kustannukset.

Esimerkki 3: Edistynyttä tietotekniikkakoulutusta, 1 000 tuntia 20 koulutettavalle; julkisen tuen laskemisen perustana voidaan käyttää kustannuksia koulutustuntia kohti x koulutettavien suorittamien oppituntien lukumäärä. Hallintoviranomainen on määrittänyt etukäteen kustannukset tuntia kohti, ja se on esitetty tukipäätöksessä. Jos oletetaan, että hallintoviranomainen on vahvistanut koulutuskustannuksiksi 7 euroa tunnissa x koulutettava, projektille myönnettävä suurin tuki olisi 1 000 tuntia x 20 koulutettavaa x 7 euroa/tunti/koulutettava eli 140 000 euroa.

Toiminnan päättyessä lopullinen tuki maksetaan kunkin koulutettavan suorittamien tuntien todellisen lukumäärän perusteella (tähän voi sisältyä joitakin perusteltuja poissaoloja; ks. II.3.c kohta) ottaen huomioon koulutettavien todellinen osallistuminen ja toteutuneet kurssit. Jos lopulta koulutukseen osallistujia on vain 18, joista kuudella 900 tuntia, viidellä 950 tuntia, viidellä 980 tuntia ja lopuilla kahdella 1 000 tuntia, kokonaistunnit x koulutettavat on yhteensä $900 \times 6 + 950 \times 5 + 980 \times 5 + 1\,000 \times 2 = 17\,050$ tuntia koulutusta x koulutettavat. Maksettava tuki on $17\,050$ tuntia koulutusta x 7 euroa = 119 350 euroa.

Maksusuunnitelmaan voi sisältyä myös välimaksuja pidetyiksi ilmoitettujen tuntien perusteella. Tuki maksetaan joka tapauksessa toimen konkreettisen etenemisen perusteella, eikä todellisia kustannuksia tarvitse todentaa.

Esimerkki 3a: Tuensaaja, paikallinen kauppakamari, järjestää neuvontapalvelua alueen pk-yrityksille. Palvelun tarjoavat paikallisen kauppakamarin neuvojat. Kauppakamarin ”neuvontaosaston” aiempien laskujen perusteella neuvonnan hinnaksi arvioidaan 350 euroa/päivä. Tuki lasketaan seuraavan kaavan perusteella: päivien lukumäärä x 350 euroa.

Esimerkki 3b: Pk-yritysten innovointiprojektit

Tietyntyypisissä pk-yrityksille suunnatuissa projekteissa tutkimuksen, kehittämisen ja innovoinnin alalla keskeisessä asemassa ovat usein henkilöstökulut. Yksikkökustannusten vakiotaulukkojen soveltaminen on tervetullut yksinkertaistamisvaihtoehto pk-yrityksille. Toiminnan yksikkökustannukset ilmoitetaan tässä tapauksessa tuntikohtaisena hintatasona, jota sovelletaan henkilöstön tosiasiallisiin työtunteihin. Se on määritelty ennalta tukipäätöksessä, jonka mukaan rahoitustuen enimmäismäärä on sallittujen työtuntien enimmäismäärä kerrottuna yksikkökustannuksilla (asiaan liittyvä henkilöstön lasketut kustannukset).

Vakioyksikkökustannuksilla pyritään kattamaan mahdollisimman hyvällä likiarvolla todelliset kustannukset ja ottamaan huomioon alueiden ja toimialojen erot, ja ne määritellään tuntikohtaisena hintatasona seuraavan kaavan mukaisesti:

tuntikohtainen hintataso = bruttopalkka vuodessa (lakisääteiset maksut mukaan luettuna) jaettuna keskimääräisillä lakisääteisillä työtunneilla (vuosilomat huomioon otettuna). Esimerkiksi: tuntikohtainen hintataso = 60 000 euroa / (1 980 h – 190 h vuosilomaa) = 60 000 / 1 790 = 33,52 euroa/h.

Rahoitustuki toimelle lasketaan kertomalla tuntikohtainen hintataso todellisten ja todennettujen työtuntien määrällä. Tämä edellyttää sitä, että pk-yritykset säilyttävät kaikki tositteet tunneista, jotka henkilöstö on työskennellyt projektissa. Periaatteen mukaisesti jos todennetut työtunnit vähenevät, myös maksettavaa loppusummaa vähennetään.

Yksikkökustannusten vakiotaulukot voivat perustua prosesseihin, kuten edellisissä esimerkeissä, tai tuloksiin, kuten seuraavassa esimerkissä kuvataan:

Esimerkki 4: Kuusi kuukautta kestävä työnhakuohjelmaa ('toimea') voidaan tukea yksikkökustannusten vakiotaulukon perusteella (esim. 2 000 euroa/hlö) toimen kunkin 20 osallistujan osalta, joka saa työpaikan ja pysyy siinä ennalta sovitun, esimerkiksi kuuden kuukauden, ajan. Toimelle myönnettävä enimmäistuki lasketaan seuraavasti: 20 henkeä x 2 000 euroa/työpaikka = 40 000 euroa.

Lopullinen tuki maksetaan toimen todellisen tuotoksen perusteella: jos vain 17 henkeä sijoittuu työmarkkinoille ja pysyy työpaikassa vaaditun ajan, tuensaajalle maksettava lopullinen tuki on 17 x 2 000 euroa = 34 000 euroa.

Hallintoviranomainen voi myös päättää, että eri toimiin sovelletaan yksikkökustannusten eri taulukoita (esim. tunnin teoreettiseen opetukseen henkeä kohti sovelletaan yhtä yksikkökustannusta, käytännön opetukseen eri yksikkökustannusta tuntia kohti ja vielä eri yksikkökustannusta tunnin seurantaan henkeä kohti).

II.2. VAIKUTUKSET VARAINHOIDON KANNALTA

Tuensaajille etukäteen maksettavien maksujen lisäksi toimien maksusuunnitelmaan voi sisältyä välimaksuja tai pelkkä loppumaksu toimen todellisen edistymisen perusteella (ilmoitetut ja todennetut työtunnit x koulutettavat, kuten esimerkissä 3). Tuen loppusumma maksetaan joka tapauksessa, kun toimi on konkreettisesti saatettu päätökseen ja tuensaaja on todistanut ja hallintoviranomainen/välittävä elin todentanut sen, eikä tuensaajan tarvitse esittää tositteita

todellisista kustannuksista. Yksi tärkeimmistä eroista verrattuna todellisiin kustannuksiin perustuviin toimiin on, että yksikkökustannusten vakiotaulukkojen perusteella laskettujen kustannusten osalta ei viitata yksittäisiin tositteisiin. **Yksikkökustannusten vakiotaulukon soveltaminen antaa periaatteessa likiarvon toiminnan todellisista kustannuksista.** Kertasuoritusmenetelmästä poiketen yksikkökustannusten vakiotaulukoihin perustuva menetelmä ei perustu ennalta määritettyyn kokonaismäärärahaan toimen tietyn tuloksen osalta, vaan tuensaajalle maksettu loppusumma riippuu saavutettujen tulosten määrästä.

Tämän vuoksi yksikkökustannusten vakiotaulukkoja käytettäessä olisi otettava huomioon seuraavat tekijät:

1) Toimessa käytettävän yksikkökustannustaulukon laskentaperustan on oltava oikeudenmukainen, tasapuolinen ja todennettava. Yksikkökustannusten vakiotaulukon vahvistaminen (esim. 7 euroa/tunti koulutusta koulutettavaa kohti tai 2 000 euron määräraha, kuten esimerkeissä 3 ja 4) on perusteltava.

2) Kun otetaan huomioon, että maksut lasketaan määrien perusteella, tuensaajan on todistettava ilmoitetut määrät sekä todennettava ja arkistoitava ne tulevia tarkastuksia varten. Välittävien elinten, hallintoviranomaisten tai tilintarkastajien suorittamat tarkastukset edellyttävät sellaisten tositteiden esittämistä, jotka todentavat tuensaajan ilmoittamat määrät. On siis **osoitettava, että ilmoitetut toimet tai tuotokset toteutuivat tosiasiallisesti.** Tämä tarkoittaa sitä, että asetuksen (EY) N:o 1828/2006 13 artiklan mukaisten tarkastusten painopiste siirtyy varsinkin immateriaalisissa toimissa rahoituksen tarkastuksesta (todennetaan todelliset kustannukset mutta esitetään myös tekijöitä, jotka osoittavat, että toimi toteutettiin) toimen teknisiin ja konkreettisiin näkökohtiin, ja **erityisesti korostetaan paikan päällä tapahtuvia tarkastuksia.**

Näillä edellytyksillä tukea, joka on **laskettu ja maksettu yksikkökustannusten vakiotaulukon soveltamisen perusteella, pidetään todistettuna menona samalla tavoin kuin todellisia kustannuksia, joista on laskut tositteena.**

II.3. KESKEISIÄ SEIKKOJA HALLINTOVIRANOMAISEN KANNALTA

Jos hallintoviranomainen päättää käyttää yksikkökustannusten vakiotaulukkoja, on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

a) Sovellettaessa asetuksen (EY) N:o 1080/2006 7 artiklan 4 kohdan ii alakohtaa ja asetuksen (EY) N:o 1081/2006 11 artiklan 3 kohdan b alakohdan ii alakohtaa yksikkökustannusten vakiotaulukkoja sovelletaan ainoastaan tukiin.

b) Yksikkökustannusten vakiotaulukot on vahvistettava etukäteen käyttämällä oikeudenmukaista, tasapuolista ja todennettavaa laskentaperustaa (ks. IV.2 kohta)

c) Toteutuneiden määrien ja maksujen vastaavuus

Jos ilmoitetut määrät vähenevät (verrattuna ennakoituun maksimimäärään), myös lopullista maksua olisi vähennettävä riippumatta toimen todellisista kustannuksista.

Hallintojärjestelmissä pitäisi kuitenkin myös pystyä erottamaan toisistaan tapaukset, joissa määrälliset (joko toiminta- tai tulosperusteiset) tavoitteet ovat jääneet täyttymättä toisaalta sellaisten ulkoisten tekijöiden vuoksi, joihin tuensaaja ei ole voinut vaikuttaa, ja toisaalta tuensaajan vuoksi. Jos esimerkiksi maksu suoritetaan ”tuntia x koulutettavia” -perusteella, maksua ei pitäisi

vähentää, jos osallistujat ovat olleet poissa perustellusta syystä, esimerkiksi sairauden vuoksi. Tukipäätöksessä pitäisi lisäksi selvittää hyväksyttävien poissaolojen enimmäismäärä, koulutustuntien vähimmäismäärä, johon koulutettavan täytyy osallistua pysyäkseen tukikelpoisena toimessa, koulutuksen tyyppi (pakollinen osallistuminen koulutukseen alusta lähtien, koulutuksesta lähtevien koulutettavien korvaaminen jne.). Tällaiset poikkeukset on tietenkin selvästi määriteltävä etukäteen tukipäätöksessä tai asiakirjassa, jolla on vastaava oikeudellinen vaikutus, ja ne on vahvistettava kaikkien samanlaisten toimien osalta.

d) Ilmoitettujen määrien todentaminen

On korostettava, että tietyn tyyppisten yksikkökustannusten vakiotaulukkojen todentaminen saattaa olla vaikeampaa kuin joidenkin muiden. Sen vuoksi oikeiden yksikkökustannusten valinnalla on merkittävä vaikutus yksinkertaistamiseen, hallinnolliseen rasitteeseen ja virheriskiін hallintoviranomaisen ja tuensaajien kannalta.

Koska rahoitus esimerkeissä 3 ja 3a perustuu prosesseihin, tarkkoja ajankäyttötaulukoita, joissa annetaan yksityiskohtaiset tiedot koulutustoimista ja todistetaan koulutettavien/kouluttajien todellinen läsnäolo, tarvitaan edelleen.

Toisaalta jos yksikköhinnat (kuten esimerkissä 4) asetetaan niin, että lasketaan tuki niiden henkilöiden lukumäärälle, jotka saavat työpaikan ja säilyttävät sen sovittun ajan, ainoa vaadittu tosite on henkilön tukikelpoisuuden todentaminen ennalta määriteltyjen tukikelpoisuusstandardien pohjalta, todiste henkilön työllistymisestä sekä hänen työnteostaan vähintään kuuden kuukauden ajan. Tämän tyyppiset taulukot ovat selvästi tuotossuuntautuneempia ja helpompia todentaa mutta kattavat vain yhden näkökohdan toimesta.

e) Yksikkökustannusten vakiotaulukon valinta

Yleisenä periaatteena on, että yksikkökustannusten vakiotaulukon määrittelyssä olisi otettava huomioon rahoitettaviin toimenpiteisiin sisältyvä toiminta. Vaikka esimerkiksi jokin vakiotaulukko, kuten ”henkilöt työssä kolmen kuukauden jälkeen”, olisi poliittisesti tärkeä ja monien toimenpiteiden haluttu tulos, ei ole asianmukaista käyttää tätä maksukriteeriä kaikissa toimenpiteissä, jos rahoitettu toiminta (esim. koulutus) ei suoraan liity työpaikkasijoitukseen, johon voivat vaikuttaa monet muut ulkoiset tekijät (esim. talouskriisi).

Puhtaasti tuloksiin perustuva yksikkökustannusten vakiotaulukkojärjestelmä saattaa osoittautua erityisen riskialttiiksi. Jos osa tuloksista eri riipu toimen tuotoksista ja laadusta, vaarana on maksaa liian vähän toimille ja tuensaajille. Tämä koskee erityisesti toimia, jotka on kohdistettu vaikeassa asemassa oleviin ryhmiin: odotetut tulokset ovat yleensä heikkoja, ja tuloksiin perustuva tukijärjestelmä johtaisi siihen, että tuensaajan on valittava jokin seuraavista vaihtoehdoista: a) toimen toteuttamisesta kieltäytyminen tällaisessa tukijärjestelmässä, b) toimen toteuttaminen, vaikka tiedossa on jo etukäteen, että toteuttaja menettää rahaa, ellei lisärahoituslähteitä löydy (kaksinkertaisen rahoituksen riski), tai c) osallistujien valikoiminen (valitaan ne, jotka parhaiten pystyvät saavuttamaan tulokset) tai vaatimustason alentaminen odotettuihin tuloksiin pääsemiseksi.

Erilaisten vakiotaulukkojen yhdistelmä (esim. tuotos- ja tulosperustaisen vakiotaulukon yhdistelmä) samassa toimessa on mahdollista, kunhan eri taulukot kattavat eri kustannukset.

Yksikkökustannusten vakiotaulukon valinta antaa tuensaajalle mahdollisuuden kattaa kiinteät kustannukset verrattuna muuttuviin kustannuksiin, jotka liittyvät koulutettavien tai henkilöiden tosiasialliseen osallistumiseen. Edellä esitetystä esimerkistä 3 tuensaajan kannettavaksi jäävät kiinteät kustannukset esim. koulutustiloista ja kouluttajista riippumatta koulutettavien päivittäisestä ja lopullisesta lukumäärästä. Toimessa, jossa on kaksi koulutettavaa tukipäätöksessä ilmoitettua

vähemmän ja koulutusta lähes 3 000 tuntia suunniteltua vähemmän, lopullinen tuki saattaa olla pienempi kuin tuensaajalle aiheutuneet todelliset kustannukset.

On siis erittäin tärkeää, että hallintoviranomaiset valitsevat asianmukaisen yksikkökustannusten vakiotaulukon ja ottavat huomioon kaikki mahdolliset edut ja haitat. Ihanteellinen yksikkökustannusten vakiotaulukko sisältää esimerkiksi selkeän ja suoran yhteyden toimeen sekä helposti todennettavat määrät, ja siinä varmistetaan toimen ja tuensaajan taloudellinen tasapaino, vähennetään osallistujien valikoimisen riskiä ja tehdään selvä ero tuen ja julkisten tarjouskilpailujen välille. Yksikkökustannusten vakiotaulukkojen tapauksessa asetuksen (EY) N:o 1828/2006 13 artiklan mukaisten tarkastusten painopiste siirtyy varsinkin immateriaalisissa toimissa rahoituksen tarkastuksesta toimen teknisiin ja konkreettisiin näkökohtiin, **ja erityisesti korostetaan paikan päällä tapahtuvia tarkastuksia.**

II.4. TILINTARKASTUSMENETTELY

Komissio ei tarkasta tositteita kustannuksista, jotka yksikkökustannusten vakiotaulukko kattaa. Tilintarkastukset kattavat laskentamenetelmän, jolla yksikkökustannusten vakiotaulukko on saatu, sekä menetelmän oikean soveltamisen yksittäisissä projekteissa. Laskentamenetelmän tarkastukset tehdään hallintoviranomaisen tai välittävän elimen tasolla, kun taas hintatason oikean soveltamisen tarkastus tapahtuu tuensaajan tasolla.

Tarkastusten pää tarkoituksena on todentaa, ovatko kustannusten korvaamiselle asetetut edellytykset tuotosten osalta täyttyneet. Nämä voivat olla koulutustunteja (ennalta määriteltä summa suoritettua koulutustunnista, jolloin tilintarkastajan olisi todennettava suoritettujen koulutustuntien lukumäärä), työskenneltyjä tunteja (kiinteä summa työtunnista esim. tutkimusohjelmissa, jolloin tilintarkastajan on todennettava, miten monta tuntia on työskennelty), päivärahoja (kiinteä summa päivää kohti, missä tapauksessa tilintarkastajan on todennettava todelliset matkapäivät) tai muita yksiköjä, jotka on asetettu projektin tyyppin mukaan.

Tilintarkastaja todentaa kaikissa tapauksissa, vastaavatko ilmoitetut summat tuotteen tai palvelun yksikkökohtaista vakiohintatasoa kerrottuna tosiasiallisesti toimitettujen tai suoritettujen yksiköiden lukumäärällä. Jos ehdotuspyynnössä tai tukipäätöksessä asetetaan muita edellytyksiä, tilintarkastajat todentavat myös niiden täyttymisen.

Tiettyjen tavaroiden tai palvelujen yksikkökustannusten vakiotaulukon mukaisiin hintatasoihin voi sisältyä osatekijä välillisiä kustannuksia (yleiskustannuksia) varten.

Sääntöjen vastaisina voitaisiin pitää esimerkiksi seuraavia tapauksia:

- § Saatujen tulosten huomiotta jättäminen sovellettaessa kustannusten korvaamiselle asetettua laskentamenetelmää. Jos esimerkiksi veloittava vakiohintataso on 10 euroa koulutustunnista, tehdään rahoitusoikaisu, jos tuntia kohti on ilmoitettu suurempi summa.
- § Puuttuvat tai osittain puuttuvat tositteet tuotoksista, joista on suoritettu täysimääräinen maksu. Jos esimerkiksi on veloitettu 100 000 tunnista (x koulutettavat) mutta vain 85 700 tunnista on tositteet, erotukseen sovelletaan rahoitusoikaisua.

III LUKU

Kertakorvaukset

III.1. KERTAKORVAUKSIIN SOVELLETTAVAT YLEISET PERIAATTEET

Pienten toimien ja pienten elinten kannalta kertakorvausten soveltaminen voi yksinkertaistaa toimintaa merkittävästi, koska rakennerahastojen rahoitussäännöt ovat melko tiukat. Todellisten kustannusten korvausjärjestelmä on usein edellyttänyt sitä, että pienet paikalliset tuensaajat ostavat siihen liittyviä asiantuntijapalveluita. Tämän vuoksi tuensaajat ovat haluttomia hakemaan rakennerahastojen tukea, vaikka niiden toiminta olisi täysin EU:n strategisten prioriteettien mukaista.

Kertakorvausten tapauksessa toimen kaikki tukikelpoiset kustannukset tai osa niistä korvataan ennalta vahvistetun kertakorvauksen perusteella (kertakorvauksen määrittäminen on perusteltava) toimia ja/tai tuotoksia koskevien ennalta määriteltyjen sopimusehtojen mukaisesti. Tuki maksetaan, jos toimia ja/tai tuotoksia koskevat ennalta määritellyt sopimusehdot täyttyvät.

Kertakorvausmahdollisuuteen sovelletaan suhteellisuusperiaatetta, jolla pyritään keventämään pienten toimien hallinnollista rasitetta ja lisäämään kansalaisjärjestöjen (muttei pelkästään niiden) osallistumista rakennerahastojen toimintaan.

Sen vuoksi asetuksen (EY) N:o 1080/2006 7 artiklan 4 kohdan iii alakohdan ja asetuksen (EY) N:o 1081/2006 11 artiklan 3 kohdan b alakohdan iii alakohdan soveltamisalaan kuuluvat kertakorvaukset saavat olla enintään 50 000 euron suuruisia. Summa vastaa kertakorvauksella tuetun toimen julkista rahoitusosuutta (pois luettuna yksityinen rahoitusosuus, jos sellainen on). Vaikka useita kertakorvauksia voitaisiin yhdistää kattamaan tukikelpoisten kustannusten eri luokkia tai eri projekteja samassa toimessa (ks. IV.5 kohta), kertakorvausten kokonaissumma saa olla enintään 50 000 euroa tietyssä toimessa.

Esimerkki 5: Lastentarhasta vastaava kansalaisjärjestö hakee tukea uuden toiminnan käynnistämiseksi. Se hakee kertakorvausta ja esittää yksityiskohtaisen budjettiluonnoksen toiminnan käynnistämisestä ja hoitamisesta vuoden ajan. Toimintaa pidettäisiin ensimmäisen vuoden jälkeen yllä itsenäisesti. Kertakorvaus voisi esimerkiksi kattaa kustannukset, jotka liittyvät lasten hoidosta vastaavan yhden henkilön palkkaan vuoden ajan, uusien laitteiden poistot, uuteen toimintaan liittyvät mainostuskustannukset ja välilliset kustannukset, hallinto- ja kirjanpito-kustannukset sekä vesi-, sähkö-, lämmitys- ja vuokratkustannukset. Yksityiskohtaisen budjettiluonnoksen ja samanlaisiin toimiin nähden tehdyn vertailun perusteella hallintoviranomainen myöntää 47 500 euron kertakorvauksen, joka kattaa kaikki nämä kustannukset. Toimen päätyttyä summa maksetaan kansalaisjärjestölle tuotoksen perusteella, jos sovittu hoitolasten lisäys (10) on toteutunut. Sen vuoksi ei ole tarpeen todentaa toimintaan liittyviä todellisia kustannuksia.

Kertakorvausjärjestelyä voitaisiin käyttää myös, kun on kyse tuesta, jossa yksikkökustannusten vakiotaulukot eivät ole asianmukainen ratkaisu (esim. toimintavälineiden tuottaminen, pienen paikallisen seminaarin järjestäminen jne.).

Esimerkki 6: Romaneita edustava kansalaisjärjestö hakee tukea järjestääkseen paikallisen seminaarin ja kehittääkseen toimintavälineitä, jotka liittyvät romaniyhteisön sosioekonomisiin edellytyksiin jonkin jäsenvaltion tietyllä alueella. Tukipäätös sisältää yksityiskohtaisen budjettiluonnoksen ja tuen tavoitteet eli 1) seminaarin järjestäminen ja 2) sellaisten

toimintavälineiden kehittäminen, joilla saadaan alueen työnantajat tietoisiksi romaneihin liittyvistä ongelmista.

Toimen koon ja tavoitteen (pieni toimi, jonka kustannuksia ei ole helppo esittää määrällisesti yksikkökustannusten vakiotaulukon avulla) ja tuensaajan luonteen (paikallinen kansalaisjärjestö) vuoksi, hallintoviranomainen päättää käyttää kertakorvausjärjestelyä.

Kertakorvauksen määrän laskemiseksi hallintoviranomainen edellyttää tarkkaa budjettiluonnosta kustakin toimesta. Tarkasta budjettiluonnoksesta käytyjen neuvottelujen jälkeen kertakorvaukseksi vahvistetaan 45 000 euroa, joka jaetaan kahdelle projektille: 25 000 euroa seminaarin pitämiseen ja 20 000 euroa toimintavälineiden kehittämiseen.

Jos tuen ehtoja noudatetaan (seminaarin järjestäminen ja toimintavälineiden kehittäminen), toimen päättyessä maksetaan 45 000 euroa. Tuen maksamiseen vaadittava tosite (joka on arkistoitava) on todiste siitä, että seminaari järjestettiin, ja valmis toimintaväline. Jos vain toinen projekteista (esim. seminaari) toteutuu, tukea maksettaisiin vain sille (25 000 euroa) riippuen tuen ehdoista (sopimukseen voidaan sisällyttää ehtolauseke kahden projektin välisen yhteyden mukaan).

Esimerkki 7: Ryhmä pienyrityksiä haluaa osallistua yhdessä messuille paikallistuotteiden edistämiseksi. Toimen alhaisten kustannusten vuoksi hallintoviranomainen päättää käyttää kertakorvausta julkisen tuen laskentaperusteena. Tätä varten yritysten ryhmää pyydetään esittämään budjetti messupaikan vuokrauksesta, pystyttämisestä ja hoitamisesta. Ehdotuksen perusteella kertakorvaukseksi vahvistetaan 20 000 euroa. Tuensaajalle suoritetaan maksu, kun esitetään todiste osallistumisesta messuille. Sovittu 20 000 euron budjetti on säilytettävä tilintarkastusta varten (kertakorvauksen ennakkolaskennan varmentaminen).

III.2. VAIKUTUKSET VARAINHOIDON KANNALTA

Tukipäätöksiin voi tuensaajalle suoritettavien ennakkomaksujen lisäksi sisältyä välimaksuja ja loppumaksu tai ainoastaan loppumaksu. Loppumaksu suoritetaan joka tapauksessa vasta kun toimi on saatettu päätökseen ja tuensaaja on todistanut ja hallintoviranomainen/välittävä elin todentanut sen; tuensaajan ei tarvitse esittää tositteita todellisista kustannuksista. Yksi tärkeimmistä eroista verrattuna todellisiin kustannuksiin perustuviin toimiin on, että kertakorvauksen soveltamisen perusteella laskettujen kustannusten osalta ei viitata yksittäisiin tositteisiin. **Kertakorvauksen – samoin kuin yksikkökustannusten vakiotaulukon – soveltaminen antaa periaatteessa likiarvon toiminnan todellisista kustannuksista.**

Tämän vuoksi kertakorvauksia käytettäessä olisi otettava huomioon seuraavat tekijät:

- 1) Kertakorvausten laskennassa on käytettävä oikeudenmukaista, tasapuolista ja todennettavaa menetelmää. Kertakorvauksen (esim. 45 000 euron, kuten esimerkissä 6) vahvistaminen olisi perusteltava, ja tämä perustelu muine kertakorvauksen vahvistamiseen liittyvine yksityiskohtineen on osa toimen kirjausketjua.
- 2) Kun otetaan huomioon, että maksut lasketaan tukipäätöksessä täsmennettyjen toimien toteuttamisen perusteella, tuensaajan on esitettävä todisteet toimien toteuttamisesta sekä todennettava ja arkistoitava ne tulevia tarkastuksia varten.

Välittävien elinten, hallintoviranomaisten tai tilintarkastajien suorittamat varmennukset edellyttävät tositteita, jotka osoittavat, että **ilmoitetut toimet on tosiasiallisesti toteutettu**. Samalla tavoin kuin yksikkökustannusten vakiotaulukkojen osalta asetuksen (EY) N:o 1828/2006 13 artiklan mukaisten tarkastusten painopiste siirtyy varsinkin immateriaalisissa toimissa rahoituksen tarkastuksesta (todennetaan todelliset kustannukset mutta esitetään myös vastaavia tekijöitä, jotka osoittavat, että toimi toteutettiin) toimen teknisiin ja konkreettisiin näkökohtiin, ja erityisesti korostetaan paikan päällä tapahtuvia tarkastuksia.

Yksikkökustannusten vakiotaulukkomenetelmän tavoin kertakorvauksen perusteella laskettuja ja korvattuja menoja pidetään todistettuina menoina samalla tavoin kuin todellisia kustannuksia, joista on laskut tositteena.

III.3. KESKEISIÄ SEIKKOJA HALLINTOVIRANOMAISEN KANNALTA

Jos hallintoviranomainen päättää käyttää kertakorvauksia, sen on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

a) Sovellettaessa asetuksen (EY) N:o 1080/2006 7 artiklan 4 kohdan iii alakohtaa ja asetuksen (EY) N:o 1081/2006 11 artiklan 3 kohdan b alakohdan iii alakohtaa kertakorvauksia sovelletaan ainoastaan tukiin.

b) Kertakorvaus on vahvistettava etukäteen käyttämällä oikeudenmukaista, tasapuolista ja todennettavaa laskentaperustetta (ks. IV.2 kohta).

c) Toteutuneiden toimien ja maksujen vastaavuus

Keskeinen ero kertakorvaus- ja yksikkökustannustaulukkojärjestelmän välillä on, että tuensaajan maksua ei suhteuteta määrien mukaan. Jos sovelletaan yksikkökustannusten vakiotaulukkoja, tuki pienenee suhteessa määrien vähenemiseen. Kertakorvausten tapauksessa määrien ja maksujen välillä ei ole tätä ”suhteellista” yhteyttä. Tuen laskeminen on huomattavasti kategorisempää. Jos vaikkapa esimerkissä 6 esitetty seminaari järjestetään, siitä maksetaan 25 000 euron tuki, ja jos sitä ei järjestetä, tukea ei makseta lainkaan.

Tällä on merkittäviä vaikutuksia: vaikei olekaan pakollista ottaa käyttöön loppumaksujen useita ”kerroksia”, sitä olisi harkittava, jottei päädytä liian kategoriseen järjestelmään. Esimerkiksi seminaarin järjestämisen tapauksessa voitaisiin ottaa käyttöön kaksi vaihtoa: ensimmäinen suunnittelua varten (ohjelma, kutsut jne.) ja toinen itse seminaarin järjestämistä varten (tilavuokrat, ateriat jne.).

Pienissä toimissa, joissa viranomaiset voivat määritellä joitakin määriä, olisi valittava kertakorvaukset tai yksikkökustannusten vakiotaulukot. Yksinkertaistettuna lastentarhaa käsittelevässä esimerkissä 5 tuki maksettaisiin sillä perusteella, että lastentarhaan luotiin työpaikka ja se säilytettiin 12 kuukauden ajan. Kategorisessa järjestelmässä tuki voisi olla 0 euroa, jos työpaikka luotiin mutta se säilytettiin vain 10 kuukauden ajan. Yhtenä vaihtoehtoisena ratkaisuna voisi olla, että käytetään kuukausittaisiin kustannuksiin perustuvaa yksikkökustannusten vakiotaulukkojärjestelmää, joka olisi tällaisessa tapauksessa huomattavasti suotuisampi kuin kertakorvausjärjestelmä. Toinen kertakorvauksiin perustuva vaihtoehto olisi se, että tukea maksetaan, jos työpaikka luodaan ja se säilytetään 12 kuukauden ajan 15 kuukauden jakson aikana.

d) Kertakorvauksen loppusumman todentaminen

Tuensaajan kanssa tehtävä tukipäätös olisi laadittava huolellisesti, jotta voidaan määritellä, millä perusteella maksut suoritetaan ja miten niitä vähennetään, jos tavoitteita ei saavuteta.

Tuen vähentämiseen liittyvä kysymys on keskeinen kertakorvausten tapauksessa kategorisen järjestelmän aiheuttamien mahdollisten ongelmien vuoksi silloin, jos tuen maksamisessa ei ole muita vaihtoehtoja kuin 0 tai 100 prosenttia (ks. kohta c).

Erytishuomiota olisi kiinnitettävä siihen, miten käytännössä voidaan soveltaa kertakorvauksiin perustuvaa tukea. Kun otetaan huomioon, että jotkin kertakorvaukset voivat olla täysin riippumattomia määristä, riskinä on muotoilla liian yleisesti tai liian kvalitatiivisesti toimet/tuotokset/tulokset, jotka on toteutettava tai saavutettava maksun saamiseksi, ja tämä voi johtaa siihen, että tukea on mahdoton maksaa avoimin ja oikeudenmukaisin perustein. Toimien/tuotosten/tulosten muotoilua koskevaan ongelmaan liittyy suoraan kysymys niiden arvioimiseksi tarvittavista asiakirjoista, jotka myös olisi määriteltävä tukipäätöksessä. Immateriaalisissa toimissa tämä on ratkaisevan tärkeää, jotta saadaan takeet siitä, että toiminta tosiasiaa järjestettiin.

Jos kertakorvaukseen perustuvan tuen maksu edellyttää esimerkiksi seminaarin järjestämistä, hallintoviranomaisen on täsmennettävä tukipäätöksessä, minkälaisia asiakirjoja on toimitettava, jotta seminaarin järjestäminen voidaan todistaa (esim. osallistujalistat, seminaarin pöytäkirjat, kuvia seminaarista, lehtileikkeitä).

e) Kertakorvauksen valinta

Kertakorvausperusteisten toimien/tuotosten/tulosten valinnassa noudatetaan samoja periaatteita kuin yksikkökustannusten vakiotaulukkoihin perustuvissakin:

- valinnassa on tultava esiin rahoitettujen toimien tyyppi ja on pyrittävä lieventämään ulkoisia tekijöitä, jotka voivat vaikuttaa toimen toteutukseen
- puhtaasti tulokseen perustuvat kertakorvaukset ovat riskialttiita, eikä pitäisi turvautua liian kategoriseen järjestelmään.

Valitessaan asianmukaisia kertakorvauksia hallintoviranomaisten olisi otettava huomioon kaikki mahdolliset edut ja haitat ja pohdittava myös, olisiko parempi käyttää kertakorvauksia kuin yksikkökustannusten vakiotaulukkoja, todellisia kustannuksia vaiko kiinteähintaisia välillisiä kustannuksia. Ihanteellisella kertakorvauksella olisi selkeä yhteys toimeen, helpot ja yksiselitteiset tavat todentaa toimet/tuotokset/tulokset, ja sen avulla varmistettaisiin toimen ja tuensaajan taloudellinen tasapaino (erityisesti ottamalla käyttöön maksuja usealla tasolla), vähennettäisiin osallistujien valikoimisen riskiä ja tehtäisiin selvä ero tuen ja julkisten tarjouskilpailujen välille.

On äärimmäisen tärkeää ilmoittaa tuensaajille tukipäätöksessä täsmälliset vaatimukset, joiden mukaisesti halutut tuotokset tai tulokset on näytettävä toteen. Jos esimerkiksi **vain osa** tukipäätöksessä täsmennetyistä tuotoksista tai tuloksista toteutuu, maksua ei suoriteta.

III.4 TILINTARKASTUSMENETTELY

Komissio ei tarkasta kertakorvausten kattamien kustannusten tositteita. Tilintarkastukset kattavat laskentamenetelmän, jolla tiettyjen tuotosten kertakorvauksiin on päädytty, sekä menetelmän oikean soveltamisen yksittäisissä projekteissa. Laskentamenetelmän tarkastukset tehdään hallintoviranomaisen tai välittävän elimen tasolla, kun taas kertakorvauksen oikean soveltamisen tarkastus tapahtuu tuensaajan tasolla.

Samoin kuin yksikkökustannusten vakiotaulukkojen tapauksessa tilintarkastuksen päätarkoituksena on todentaa kertakorvauksen maksamiseen vaadittu tuotos. Jos esimerkiksi kertakorvauksen maksun edellytyksenä on koulutusohjelman saattaminen päätökseen tietyssä ajassa,

tilintarkastuksessa on varmennettava, onko ohjelma tosiaan saatu päätökseen vaaditussa ajassa, onko se toteutettu tukipäätöksessä esitettyjen edellytysten mukaisesti jne.

Kertakorvauksiin voi vakiotaulukkojen tavoin sisältyä osatekijä välillisiä kustannuksia varten.

Yleisesti odotetaan, että kertakorvausten maksu liittyy projektin päättymiseen. Tilintarkastajien ei pitäisi hyväksyä kertakorvauksia, jotka on maksettu ja ilmoitettu komissiolle etukäteen täysimääräisesti niin, että projektin vastaavaa osaa ei ole vielä pantu täytäntöön.

Yleensä kertakorvausten maksu liittyy tiettyjen tuotteiden tai palvelujen toimittamiseen. Tuensaajalle suoritettava maksu ei ole suhteessa toimitettuihin määriin (yksikköihin), toisin kuin yksikkökustannusten vakiotaulukkojen tapauksessa. Kertakorvausta käytettäessä tuotteen tai palvelun toimittamisesta seuraa 100 prosentin maksu, kun taas tuotteen tai palvelun – osittain tai kokonaan – toimittamatta jättäminen johtaa siihen, että tukea ei makseta lainkaan (paitsi jos tukipäätöksessä on selvästi eritelty välivaiheet ja näihin välivaiheisiin liittyvät maksut). Tilintarkastajien on varmennettava, onko tukipäätöstä sovellettu oikein ja ovatko maksetut ja todistetut summat tukipäätöksen mukaisia. Sääntöjen vastaisena voitaisiin pitää tilannetta, jossa tuensaaja ei toimita kokonaan palveluita tai tuotteita, jotka sisältyvät tukipäätökseen. Tällöin maksettuun ja ilmoitettuun kertakorvaukseen sovelletaan täysimääräistä oikaisua.

IV LUKU

Yhteiset horisontaaliset säännökset

IV.1. KIINTEÄHINTAISTEN VÄLILLISTEN KUSTANNUSTEN, YKSIKKÖKUSTANNUSTEN VAKIOTAULUKKOJEN JA KERTAKORVAUSTEN LASKEMINEN

Asetuksen (EY) N:o 1081/2006 11 artiklan 3 kohdan b alakohdassa ja asetuksen (EY) N:o 1080/2006 7 artiklan 4 kohdassa esitetään neljä edellytystä, jotka kiinteähintaisten välillisten kustannusten, yksikkökustannusten vakiotaulukkojen ja kertakorvausten määrittämiseksi tarkoitettujen menetelmien on täytettävä, eikä niinkään niiden laskentamenetelmää: laskelmat on tehtävä ennalta, ja niiden on oltava oikeudenmukaisia, tasapuolisia ja todennettavia. Näiden edellytysten ansiosta tukien hallintoa voidaan yksinkertaistaa säilyttämällä samalla kustannusten tehokas valvonta. Todellisten kustannusten mukaisessa järjestelmässä projektin panosten arvon ja määrän valvonta tapahtuu jälkikäteen, mutta yksikkökustannusten vakiotaulukkoja ja kertakorvauksia koskevien ehdotettujen säännösten mukaan **panoksen arvon valvonta tapahtuu etukäteen ja vain määrän valvonta tapahtuu jälkikäteen.**

IV.2. YKSINKERTAISTETTUJA KUSTANNUKSIA KOSKEVAT EDELLYTYKSET

IV.2.1 Vahvistaminen ennalta

Tukipäätöksessä on tärkeää ilmoittaa tuensaajille täsmälliset vaatimukset, joiden mukaisesti ilmoitetut kustannukset tai erityiset tuotokset tai tulokset on näytettävä toteen.

Sen vuoksi yksinkertaistetut kustannusvaihtoehdot on määritettävä etukäteen, ja ne on sisällytettävä esimerkiksi ehdotuspyyntöön tai viimeistään tukipäätökseen. Asiaa koskevat säännöt ja ehdot on sisällytettävä kansallisiin tukikelpoisuussääntöihin, joita sovelletaan toimenpideohjelmaan.¹³ Tämä tarkoittaa myös sitä, että kun vakiotaulukko, hintataso tai määrä (kertakorvausten tapauksessa) on vahvistettu, sitä ei voida muuttaa toimen toteutuksen aikana tai sen jälkeen kustannusten kohoamisen tai käytettävissä olevan budjetin alikäytön kompensoimiseksi.

Yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen soveltamisala (eli projektien luokat ja toiminta, johon niitä voidaan käyttää) olisi eriteltävä tarkasti.

Jäsenvaltioiden olisi pyrittävä tasapainottamaan keskenään laajempi soveltamisala, jolla varmistetaan oikeudenmukaisuutta ja tasapuolisuutta koskevien ehtojen täyttyminen, sekä suppeampi soveltamisala, jossa on vaarana hintatasojen liiallinen erittely, mikä voi kumota yksinkertaistamistavoitteen.

IV.2.2 Oikeudenmukaisuus

Laskelmien on oltava kohtuulliset eli niiden on perustuttava todellisuuteen eikä liioitteluun. Jos tietty yksikkökustannusten vakiotaulukon mukainen hintataso on aiemmin asetunut 1 ja 2 euron välille, komission yksiköt eivät odota näkevänsä taulukkoa, jossa esiintyy 7 euroa. Tältä kannalta tarkasteltuna menetelmä, jota käytetään yksikkökustannusten tai kiinteän hinnan taikka

---

¹³ Joko valtakunnallisella tai aluetasolla taikka tietyn ohjelman osalta.

kertakorvauksen vahvistamiseen, on äärimmäisen tärkeä. Hallintoviranomaisen on pystyttävä selittämään ja perustelemaan valintansa. ”Ihanteellisessa” oikeudenmukaisessa laskentamenetelmässä hintatasoja voitaisiin mukauttaa olosuhteiden tai tarpeiden mukaan. Esimerkiksi projektin toteuttaminen syrjäisemmällä alueella saattaa maksaa enemmän kuin keskeisellä alueella suurempien kuljetuskustannusten vuoksi; tämä tekijä olisi otettava huomioon päätettäessä kertakorvauksesta tai hintatasosta, jota sovelletaan samanlaisiin projekteihin näillä kahdella alueella. Yksinkertaistettuja kustannuksia ei pitäisi käyttää väärin (esim. kiinteää hintaa koskevan säännön ei pitäisi johtaa toiminnan kustannusten nousuun eikä toimia pitäisi jakaa kertakorvausten järjestelmällisen käytön mahdollistamiseksi).

Tilintarkastustyön tavoitteena on tutkia, millä perusteella hintatasot on vahvistettu ja ovatko vahvistetut hintatasot tämän perustan mukaisia.

IV.2.3 Tasapuolisuus

Tasapuolisuuden taustalla oleva keskeinen ajatus on, että joitakin tuensaajia tai toimia ei suositeta toisten kustannuksella. Yksikkökustannusten vakiotaulukon, kertakorvauksen tai kiinteän hinnan laskemisessa on varmistettava tuensaajien ja/tai toimien yhdenmukainen kohtelu.

Esimerkkejä ovat hintatasojen tai summien erot, joita ei voida perustella objektiivisesti tuensaajien tai toimien ominaisuuksilla tai ilmeisillä poliittisilla tavoitteilla.

Tilintarkastajat eivät hyväksy laskentamenetelmiä, joissa perusteettomasti syrjitään tiettyä tuensaajien ryhmää tai toimien tyyppiä.

IV.2.3 Todennettavuus

Kiinteiden hintojen, yksikkökustannusten vakiotaulukkojen ja kertakorvausten määrittämisen olisi perustuttava todennettaviin asiakirjoihin. Hallintoviranomaisen on pystyttävä osoittamaan, millä perusteella niihin on päädytty. On erittäin tärkeää varmistaa, että noudatetaan moitteettoman varainhoidon periaatetta. Todentaminen on osa kirjausketjua. Ei ole hyväksyttävää määrittää yksikkökustannusten vakiotaulukkoja, kiinteitä hintoja tai kertakorvauksia tyhjästä (”ex nihilo”).

Määrittäessään yksikkökustannusten vakiotaulukkoja, kertakorvauksia tai kiinteitä hintoja välilliselle kustannuksille hallintoviranomaisen on tehtävä asiakirjoihin perustuva päätös (eikä vain annettava epävirallista hyväksyntää), ja tässä perustellussa päätöksessä on esitettävä sovellettava perusta. Kiinteähintaisista välillisistä kustannuksista saadut kokemukset osoittavat, että kertakorvausten ja yksikkökustannusten vakiotaulukkojen vahvistamiseen etukäteen voidaan käyttää monia menetelmiä, joista yleisin on aiempien tietojen analysointi (tutkimukset, tilastoanalyysit jne.).

On mahdollista käyttää myös muita menetelmiä, joissa laskelmat tehdään analysoimalla yksikkökustannustaulukkoon liittyvää senhetkistä reaalikustannustasoa, kuten päivärahoja, koulutusapurahoja, markkinahintoja ja viranomaisten käyttämiä samankaltaisia taulukkoja, kunhan ne täyttävät asetuksen (EY) N:o 1081/2006 11 artiklan 3 kohdan b alakohdassa ja asetuksen (EY) N:o 1080/2006 7 artiklan 4 kohdassa asetetut edellytykset ja niitä sovelletaan samanlaisiin tapauksiin.

Lisäksi on mahdollista laskea yksikkökustannukset tai kertakorvaukset analysoimalla tuensaajaehdokkaan esittämää yksityiskohtaista budjettiluonnosta ja vertaamalla sitä odotettuihin tuotoksiin ja muihin samankaltaisiin toimiin, vaikka tällaisesta määrittämisestä aiheutuisikin hallinnollista lisätyötä.

Jäsenvaltiot voivat myös järjestää ehdotuspyyntöjä: jäsenvaltio voi julkaista ennalta menetelmän, jonka perusteella se aikoo laskea kertakorvausperusteiset tuet ja jonka on jälleen oltava *oikeudenmukainen, tasapuolinen ja todennettava*. Tämä tarkoittaa sitä, että hakijat tietävät kriteerit, joihin tuki perustuu, ja että kriteerit ovat vakiomuotoisia ja niitä sovelletaan kaikkiin hakijoihin, joilla on samantyyppiset projektit. Ehdotuspyyntöjen tapauksessa hallintoviranomaisen olisi pystyttävä vastaamaan esimerkiksi seuraaviin kysymyksiin: Esitetäänkö ehdotuspyynnössä kaikki tarvittavat yksityiskohdat? Onko kaikki kertakorvauksen määrittämiseen tarvittavat tekijät täsmennetty ja selitetty etukäteen? Tarkastaako hallintoviranomainen, että yksityiskohtaiseen budjettiluonnokseen sisällytetyt kustannukset ovat kohtuullisia ja hyväksyttäviä kertakorvauksen määrittämiseksi tukipäätöksessä? Yhtenä vaihtoehtona jäsenvaltio voi määrittää kertakorvauksen tiettyä toimintaa varten, julkaista ehdotuspyynnön tämän summan perusteella ja rahoittaa parhaita ehdotuksia.

IV.2.5 Kirjausketju

Laskentamenetelmää tarkastaessaan komissio keskittyy todentamaan, että edellä mainittuja ehtoja on noudatettu, eikä kysy syitä siihen, miksi jokin menetelmä on valittu. Asiasta vastaavien viranomaisten olisi pidettävä asianmukaisesti kirjaa laskentamenetelmästä, ja niiden olisi pystyttävä osoittamaan, millä perusteella kiinteät hinnat, yksikkökustannusten vakiotaulukot tai kertakorvaukset on päätetty. Laskentamenetelmän dokumentointia varten pidettyyn kirjanpitoon sovelletaan asetuksen (EY) N:o 1083/2006 90 artiklan vaatimuksia.

IV.2.6 Kiinteähintaisten välillisten kustannusten, kertakorvausten ja yksikkökustannusten vakiotaulukkojen mukauttaminen

Asetuksen (EY) N:o 1081/2006 11 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tai asetuksen (EY) N:o 1080/2006 7 artiklan 4 kohdassa ei täsmennetä säännöksiä, jotka koskisivat kiinteähintaisten välillisten kustannusten, kertakorvausten ja yksikkökustannusten vakiotaulukkojen mukauttamista. Sen vuoksi mukauttaminen ei ole pakollista. Hallintoviranomainen voi kuitenkin pitää tarpeellisena hintatasojen mukauttamista julkaistessaan uutta ehdotuspyyntöä, tai se voi tehdä niin määräajoin ottaakseen huomioon indeksikorjaukset tai muutokset esim. energian hinnoissa tai palkkatasossa. Hintatasot voidaan liittää asianmukaiseen indeksiin tai niitä voidaan tarkistaa määräajoin.¹⁴

Mukautettuja hintatasoja olisi sovellettava vain tuleviin projekteihin, ei takautuvasti (ks. luku IV kohta 3).

Kaikista tehdyistä tarkastuksista olisi oltava riittävät tositteet, jotta voidaan perustella mukautetut hintatasot tai summat.

IV.3 YLEINEN TILINTARKASTUSMENETTELY

Yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen soveltaminen merkitsee poikkeamista tavasta, jossa jokainen euro yhteisrahoitetuissa menoissa jäljitetään yksittäiseen tositteseen. Sen vuoksi

---

¹⁴ Tarkastelu voi myös perustua hintatason odotusten täyttymiseen. Jos esimerkiksi pitkäaikaistyöttömien koulutukseen tietyllä hintatasolla ei ole kiinnostusta tai vain vähän kiinnostusta, se voi tarkoittaa, että hintataso on virheellisesti asetettu (huono tasapaino prosessiin liittyvien maksujen ja odotusten täyttymiseen liittyvien maksujen välillä).

tapauksissa, joissa näitä vaihtoehtoja käytetään, tilintarkastaja eivät menojen laillisuuden ja sääntöjenmukaisuuden määrittämiseksi tarkasta todellisia kustannuksia, jotka ovat kiinteähintaisten välillisten kustannusten, yksikkökustannusten vakiotaulukkojen tai kertakorvausten taustalla. Jos yksinkertaistettuja kustannusvaihtoehtoja sovelletaan, komissio ja kansalliset tilintarkastusviranomaiset todentavat edelleen yhteisrahoitettujen toimien kustannukset ja tarkastavat laillisuuden ja sääntöjenmukaisuuden. Nämä tarkastukset tehdään kuitenkin eri tavalla eli niissä on perustana kiinteiden hintojen ja kertakorvausten määrittämiseen käytetty menetelmä eivätkä projektikohtaiset tositteet.

On erittäin tärkeä korostaa, että komissio ei kyseenalaista kansallista järjestelmää, jos jäsenvaltiolla on käytössä hyvin laadittu menetelmä, jossa noudatetaan moitteettoman varainhoidon periaatteita ja jossa ei ole merkkejä petoksista tai väärinkäytöksistä.

Tapauksissa, joissa käytetään kiinteähintaisia välillisiä kustannuksia, yksikkökustannusten vakiotaulukkoja ja kertakorvauksia, sovellettava tilintarkastusmenetelmä sisältää seuraavat todennukset:

1. Todennetaan kiinteähintaisten välillisten kustannusten, yksikkökustannusten vakiotaulukkojen ja kertakorvausten laskentamenetelmä, joka olisi vahvistettava ennalta ja jonka olisi oltava oikeudenmukainen, tasapuolinen ja todennettava.
2. Todennetaan vahvistetun menetelmän moitteeton soveltaminen tarkastelemalla projektin tuotoksia/tuloksia.
3. Kiinteähintaiset välilliset kustannukset todennetaan välittömien kustannusten ”todellisten kustannusten” periaatteen perusteella (tai niiden laskemisen perusteella, jos laskemiseen on käytetty muita yksinkertaistettuja kustannusvaihtoehtoja).

On tärkeää huomata, että yksinkertaistetuilla kustannusvaihtoehdoilla pyritään vähentämään yksityiskohtaisten tositteiden säilyttämistä. Tämä ei kuitenkaan poista velvoitetta noudattaa täysimääräisesti kaikkia sovellettavia yhteisön ja kansallisia sääntöjä, jotka koskevat esimerkiksi julkisuutta, julkisia hankintoja, yhdenvertaisia mahdollisuuksia, kestävää ympäristöpolitiikkaa ja valtiontukia.

IV.4. YKSIKKÖKUSTANNUSTEN VAKIOTAULUKKOJEN JA KERTAKORVAUSTEN TAKAUTUVA VOIMAANTULO

Yksikkökustannusten vakiotaulukkoja ja kertakorvauksia (sekä EAKR:n osalta kiinteähintaisia välillisiä kustannuksia) koskevat säännökset ovat voimassa 1. elokuuta 2006 lähtien.

Mahdollisuus takautuvaan soveltamiseen annettiin, jotta voidaan taata kustannusten tukikelpoisuuden oikeusvarmuus joissakin toimissa, joissa tietyin edellytyksin on jo käytetty yksikkökustannusten vakiotaulukkoja kansallisten järjestelmien mukaisesti.

Koska kiinteät hinnat, kertakorvaukset ja yksikkökustannusten vakiotaulukot täytyy määrittää etukäteen, takautuva soveltaminen toimissa, joita jo toteutetaan todellisten kustannusten perusteella, saattaa olla ongelmallista. Tällainen takautuva soveltaminen tarkoittaisi yleisesti kaikkien säädösten muuttamista ja saman mahdollisuuden tarjoamista kaikille toimille, jotta taattaisiin yhdenvertainen kohtelu. Tästä aiheutuisi merkittävä työtaakka kansallisille viranomaisille ja tuensaaajille sekä mahdollisia epäjohtonmukaisuuksia todellisten kustannusten ja yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen välillä.

Jos hallintoviranomainen aikoo soveltaa yksinkertaistettuja kustannusvaihtoehtoja takautuvasti, tätä ei pidä tehdä toimea päätettäessä. Tämän vuoksi komissio yleisenä periaatteena suosittelee

voimakkaasti yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen takautuvan käytön välttämistä. Monivuotisissa toimissa on kuitenkin mahdollista päättää toimen tilit ja vastaavat toiminnot, kun ensimmäinen vaihe on toteutettu, ja ottaa sen jälkeen käyttöön yksikkökustannusten vakiotaulukot tai kertakorvaukset toimen jäljellä olevaa osaa varten. Tällöin kausi, jolta ilmoitetaan todelliset kustannukset, on erotettava selvästi kaudesta, jolta kustannukset ilmoitetaan yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen perusteella, jotta vältetään projektin kustannusten ilmoittaminen kahdesti, molempien järjestelmien mukaan.

IV.5. VAIHTOEHTOJEN YHDISTELMÄT

Asetuksen (EY) N:o 1081/2006 11 artiklan 3 kohdan b alakohdassa ja asetuksen (EY) N:o 1080/2006 7 artiklan 4 kohdassa annetaan hallintoviranomaiselle mahdollisuus valita neljästä vaihtoehdosta EAKR- tai ESR-ohjelmasta yhteisrahoitettujen tukien hallinnoimiseksi:

- a) todelliset kustannukset, sekä välittömät että välilliset kustannukset
- b) välittömien kustannusten kiinteän hinnan perusteella lasketut välilliset kustannukset
- c) yksikkökustannusten vakiotaulukkojen perusteella lasketut kiinteähintaiset kustannukset
- d) kertakorvaukset.

Vaihtoehtoja voidaan yhdistellä vain seuraavissa tapauksissa, jotta vältetään saman kustannuksen rahoittaminen kahteen kertaan:

1) niiden on katettava tukikelpoisten kustannusten eri luokat

tai 2) niitä on käytettävä saman toimen eri projekteissa (toimi on määritelmän mukaan projekti tai projektiryhmä).

Tapaus 1: Tukikelpoisten kustannusten eri luokat

Esimerkiksi koulutustilaisuus, jossa yhdistellään seuraavia:

- yksikkökustannusten vakiotaulukko kouluttajien palkkojen osalta (esim. 450 euroa/pv)
- todelliset kustannukset: tilojen vuokra = 800 euroa/kk kuuden kuukauden ajan
- kiinteähintaisena ilmoitetut välilliset kustannukset, esim. 10 prosenttia välittömistä kustannuksista.

Koulutuksen lopussa, jos 100 päivää koulutusta on perusteltu, tuki maksetaan seuraavasti:

Välittömät kustannukset:

kouluttajien palkat 100 päivää x 450 euroa = 45 000 euroa

koulutustila: 6 kk x 800 euroa = 4 800 euroa

välittömien kustannusten välisumma: 49 800 euroa

Välilliset kustannukset: 10 % välittömistä kustannuksista: 10 % x 49 800 euroa = 4 980 euroa

Maksettava tuki: [45 000 + 4 800] + 4 980 = 54 780 euroa

Tässä tapauksessa vaikuttaa siltä, että mukana on eri luokkiin kuuluvia kustannuksia: kouluttajien palkkoja, tilavuokria ja välillisiä kustannuksia. Sen todentamiseksi, ettei rahoitusta ole myönnetty kaksinkertaisena, viranomaisten on kuitenkin varmistettava, että yksikkökustannusten vakiotaulukko ei liity tilojen vuokratilaisuuksiin tai muihin välillisiin kustannuksiin (esim. hallintohenkilöstön tai kirjanpitäjän palkkaan). Sama koskee vastavuoroisesti välillisten

kustannusten määritelmää: niiden ei pidä liittyä yksikkökustannusten vakiotaulukon kattamiin kustannuksiin tai tilojen vuokrasta aiheutuneisiin todellisiin kustannuksiin.

Jos päällekkäisyyksien riski on olemassa, hallintoviranomaisen on valittava toimeen sopivin tukivaihtoehto kaksinkertaisen rahoituksen riskien välttämiseksi.

Koska yksikkökustannusten vakiotaulukot ja välillisten kustannusten kiinteät hintatasot on todennettava, aina on mahdollista tarkastaa, ettei kaksinkertaista rahoitusta esiinny. Hallintoviranomaisen olisi kuitenkin tehtävä tämä tarkastus jo etukäteen silloin, kun vaihtoehtoa ollaan valitsemassa.

Tapaus 2: Samaan toimeen kuuluvien eri projektien rahoittaminen

Esimerkkinä on kaksivaiheinen toimi, jossa yhdistyvät nuorille työttömille tarkoitettu koulutusprojekti ja alueen potentiaalisille työnantajille tarkoitettu seminaari: Koulutukseen liittyvät kustannukset voidaan maksaa yksikkökustannusten vakiotaulukon perusteella (esim. 1 000 euroa/koulutuspäivä). Seminaari maksetaan kertakorvausten perusteella.

Koska kyseessä on kaksi eri projektia samassa toimessa, kaksinkertaisen rahoituksen riskiä ei ole, kunhan molempien projektien kustannukset erotetaan selvästi toisistaan.

Vaihtoehtojen yhdistämistapauksessa tilintarkastuksen kannalta vaaditaan edellisissä luvuissa kuvattujen yksinkertaistettujen kustannusten yksittäistapauksia koskevien tarkastusten lisäksi sen todentamista, että osia toimesta ei ole veloitettu käyttäen useampaa kuin yhtä vaihtoehtoa, mikä johtaisi kustannusten kaksinkertaiseen ilmoittamiseen.

IV.6. YKSINKERTAISTETTUIEN KUSTANNUSVAIHTOEHTOJEN VAIKUTUS MENOJEN TODISTAMISEEN

Yksinkertaistetut kustannusvaihtoehdot muuttavat käsitettä tuensaajien maksamista menoista, jotka on todistettava menoilmoituksessa. Jäsenvaltioilla on edelleen mahdollisuus suorittaa tuensaajille etumaksu välimaksujen tai loppumaksun lisäksi, mutta etumaksun edellytykset ovat muuttuneet. Kiinteähintaisena ilmoitettavien välillisten kustannusten osalta välillisiä kustannuksia pidetään ”maksettuina” oikeassa suhteessa välittömiin kustannuksiin: jos tuensaaja siis maksaa välittömistä kustannuksista 50 prosenttia, välillisistä kustannuksista (jotka eivät saa olla yli 20 prosenttia välittömistä kustannuksista) 50:tä prosenttia voidaan pitää maksettuina. Vastaavasti jos suurin osa välillisistä kustannuksista sijoittuu toiminnan alkuvaiheeseen niin, että välittömiä kustannuksia ei ole aiheutunut, niitä ei voida pitää tukikelpoisina eikä esittää komissiolle ilmoitettaessa liitännäiskustannuksia, koska niitä on pidettävä ennakkomaksuna tuensaajalle.

Yksikkökustannusten vakiotaulukkojen ja kertakorvausten tapauksessa ei myöskään ole ”maksettuja menoja” tavanomaisessa merkityksessä. Maksetut menot lasketaan ilmoitettujen ja todistettujen määrien perusteella eikä tuensaajille maksettujen maksujen perusteella. Vaikka ne sattuisivatkin olemaan saman suuruiset, komissiolle ilmoitettavat menot lasketaan todistettujen määrien eikä tuensaajalle suoritettujen maksujen perusteella. Tuensaajalle voitaisiin esimerkiksi suorittaa maksut kuukausittain (1/10 tuesta kuukaudessa yhdeksän kuukauden ajan + loppumaksu) ilman määrien todentamista, lukuun ottamatta loppumaksua. Tällaista järjestelmää voitaisiin pitää hyväksyttävänä, mutta kuukausittaisia maksuja pidetään ennakkona eikä niitä pidä ilmoittaa komissiolle (paitsi kun kyseessä ovat valtiontuet asetuksen (EY) N:o 1083/2006 78 artiklan 2

kohdan mukaisin edellytyksin). Kansallisten viranomaisten on odotettava loppumaksua, jolloin määrät todistetaan ja todennetaan, jotta ne voivat ilmoittaa toimen menot.

IV.7. ASETUKSEN (EY) N:o 1083/2006 34 ARTIKLAN 2 KOHDAN MUKAISTEN TOIMIEN ILMOITTAMINEN YKSINKERTAISTETTUIHIN KUSTANNUSVAIHTOEHTOJEN OSALTA

Asetuksen (EY) N:o 1081/2006 11 artiklan 4 kohdan ja asetuksen (EY) N:o 1080/2006 7 artiklan 3 kohdan mukaisesti ristiinrahoitettuihin toimiin sovelletaan toisen rahaston tukikelpoisuussääntöjä: koska EAKR:lla ja ESR:lla on nyt samat tukikelpoisuussäännöt yksinkertaistettujen kustannusten osalta, ristiinrahoitettuihin toimiin on mahdollista soveltaa yksinkertaistettuja kustannusvaihtoehtoja.

Ristiinrahoitettujen toimien tapauksessa erityisesti kiinteähintaisena ilmoitettavien välillisten kustannusten osalta toimen kuhunkin ESR- ja EAKR-osaan olisi sovellettava kahta erillistä kiinteää hintatasoa. ESR:n ja EAKR:n kiinteitä hintatasoja samanlaisten toimien osalta sovelletaan vastaavasti ESR- ja EAKR-osiin. Kahden hintatason keskiarvon käyttäminen on mahdotonta, koska kunkin osan suhteellinen osuus voi vaihdella toteutuksen aikana. Jos toisella rahastolla ei ole kiinteää hintaa samantyyppiselle toimelle (esimerkiksi koska sääntöä ei sovelleta toiseen rahastoon tai koska toinen rahasto ei rahoita samankaltaisia toimia), hallintoviranomaisen on päätettävä sovellettavasta hintatasosta yleisten oikeudellisten periaatteiden (oikeudenmukaisuuden, tasapuolisuuden ja todennettavuuden) mukaisesti.

Yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen soveltaminen edellyttää edelleen, että jäsenvaltiot noudattavat 10 prosentin kattoa toimintalinjaa kohti. Ristiinrahoitettu määrä olisi arvioitava toimikohtaisesti niiden tietojen perusteella, joita käytettiin yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen määrittämiseen.

Jos vakiotaulukkoon 6 euroa/tunti x koulutettava sisältyy laitteiden ostoja 0,50 euroa/tunti, ristiinrahoitettu määrä on 0,50 euroa x toteutuneiden tuntien määrä x koulutettava. Sama periaate pätee kertakorvauksiin: jos yksityiskohtaiseen budjettiluonnokseen sisältyy ristiinrahoitettuja menoja, ne otetaan huomioon ja niitä seurataan erikseen. Esimerkiksi ESR:n toimenpideohjelmasta rahoitetusta 20 000 euron kertakorvauksesta EAKR:n menojen osuus on 5 000 euroa. Toimen päättyessä ristiinrahoitettu määrä on ennalta määritetty määrä (20 000 euroa, josta 5 000 euroa EAKR-menoja) tai "nolla", jos tukea ei makseta. Kertakorvausten kategorisuusperiaatetta sovelletaan myös ristiinrahoitettuihin menoihin.

Kiinteähintaisina ilmoitettavien välillisten kustannusten tapauksessa ristiinrahoitettu määrä on ristiinrahoitettujen välittömien kustannusten määrä, joka on lisätty välillisiin kustannuksiin, jotka on laskettu näihin ristiinrahoitettuihin välittömiin kustannuksiin sovellettavan kiinteän hinnan perusteella. Esimerkiksi EAKR:n toimenpideohjelmasta rahoitetussa 15 000 euron toimessa ESR:n välittömien kustannusten osuus on 3 000 euroa ja välillisten kustannusten määräksi lasketaan 10 prosenttia välittömistä kustannuksista (300 euroa). Ristiinrahoitettu määrä on siis 3 300 euroa.¹⁵ Jos toimen päättyessä välittömiä kustannuksia vähennetään, ristiinrahoitettua määrää vähennetään saman kaavan mukaisesti.

---

¹⁵ EAKR:n välittömien kustannusten osuus on 9 750 euroa ja 20 prosentin kiinteän hintatason perusteella tämän osan kiinteähintaisina ilmoitettavat välilliset kustannukset ovat 1 950 euroa.

IV.8. YKSINKERTAISTETTUIJEN KUSTANNUSVAIHTOEHTOJEN YHTEENSOPIVUUS VALTIONTUKISÄÄNTÖJEN KANSSA

Asetuksen (EY) N:o 1080/2006, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 397/2009, 7 artiklan 4 kohdassa ja asetuksen (EY) N:o 1081/2006, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 396/2009, 11 artiklan 3 kohdan b alakohdassa säädettyjä yksinkertaistettuja kustannusvaihtoehtoja olisi sovellettava rajoittamatta kuitenkaan valtiontukia koskevien sääntöjen soveltamista, erityisesti niiden, joita sovelletaan ilmoittamisvelvollisuudesta vapautettuihin järjestelmiin (esim. yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen (EY) N:o 800/2008 nojalla myönnetty tuki). Samoin on otettava huomioon vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EY) N:o 1998/2006 säännökset.

Ennen kuin päätetään yksinkertaistettujen tukien soveltamisesta projekteihin, jotka toteutetaan valtiontukijärjestelyin, hallintoviranomaisten on varmistettava niiden kustannusten tukikelpoisuus, joihin yksinkertaistettuja kustannuksia sovelletaan, sekä tukikattojen noudattaminen, ja niiden on arvioitava, ovatko yksinkertaistetut kustannukset asianmukaisia tietyssä järjestelmässä.

Liite: Asian kannalta merkitykselliset säännökset
Asetuksen (EY) N:o 1081/2006, sellaisena kuin se on muutettuna
asetuksella N:o 396/2009, 11 artiklan 3 kohdan b alakohta

3. Seuraavia menoja voidaan tukea 1 kohdassa tarkoitettulla ESR:n rahoitusosuudella edellyttäen, että ne ovat kansallisen lainsäädännön ja myös kirjanpitosääntöjen mukaisia ja että seuraavat edellytykset täyttyvät:

...

b) tukien osalta:

i) kiinteähintaisina ilmoitetut välilliset kustannukset 20 prosenttiin asti toimen välittömistä kustannuksista;

ii) kiinteähintaiset kustannukset, jotka on laskettu jäsenvaltion määrittelemien vakiomuotoisten yksikkökustannustaulukoiden perusteella;

iii) kertakorvaukset, jotka kattavat jonkin toiminnan kustannukset kokonaan tai osittain.

Edellä i, ii ja iii alakohdassa tarkoitettuja vaihtoehtoja on mahdollista yhdistää ainoastaan, jos niistä kukin liittyy eri tukikelpoisuusluokkaan tai jos niitä käytetään saman toimen eri hankkeisiin.

Ensimmäisen alakohdan b alakohdan i, ii ja iii alakohdassa tarkoitettut kustannukset on ilmoitettava etukäteen käyttämällä oikeudenmukaista, tasapuolista ja todennettavaa laskentamenetelmää.

Edellä iii alakohdassa tarkoitettut kertaluontoiset kustannukset voivat olla enintään 50 000 euroa.”

Asetuksen (EY) N:o 1080/2006, sellaisena kuin se on muutettuna
asetuksella N:o 397/2009, 7 artiklan 4 kohta

4. EAKR:n rahoitusosuudella voidaan tukea seuraavia menoja edellyttäen, että ne ovat kansallisen lainsäädännön ja myös kirjanpitosääntöjen mukaisia, jäljempänä säädetyin edellytyksin:

i) kiinteähintaisina ilmoitetut välilliset kustannukset 20 prosenttiin asti toimen välittömistä kustannuksista;

ii) kiinteähintaiset kustannukset, jotka on laskettu jäsenvaltion määrittelemien vakionuotoisten yksikkökustannustaulukoiden perusteella;

iii) kertakorvaukset, jotka kattavat jonkin toiminnan kustannukset kokonaan tai osittain.

Edellä i, ii ja iii alakohdassa tarkoitettuja vaihtoehtoja on mahdollista yhdistää ainoastaan, jos niistä kukin liittyy eri tukikelpoisuuslajiin tai jos niitä käytetään saman toimen eri hankkeisiin. Edellä i, ii ja iii alakohdassa tarkoitettujen kustannusten on ilmoitettava etukäteen käyttämällä oikeudenmukaista, tasapuolista ja todennettavaa laskentamenetelmää. Edellä iii alakohdassa tarkoitettujen kertakorvaukset saavat olla enintään 50 000 euroa."